

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

Krci

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 48

V Celovcu, dne 27. novembra 1952

Cena 1 šiling

Posebna ponudba!

Spodnje hlače za dečke, zimske, dolge	S 12.90
Spodnje hlače, moške, dolge, iz podložnega trikota	S 29.90
Posteljno blago, rožasto, 120 šir.	S 17.90
Flanelaste rjuhe, 220 dolge	S 49.90

Trgovska hiša

TOMSCHE
BELJAK-VILLACH

Po zadnji seji

Prejšnji četrtek se je sestala avstrijska poslanska zbornica ali državni zbor k svoji zadnji seji. Po sklepu samega državnega zbora, je poslanska zbornica predčasno razpuščena in nove volitve bodo dne 22. februarja 1953.

Ko poročamo o tej zadnji seji sedanjega državnega zbora, se moramo spomniti dela tega državnega zbora, ki je bil izvoljen dne 9. oktobra leta 1949.

Poslanska zbornica ali državni zbor, ki ga imenujejo tudi narodni svet, je zastopstvo naroda. Ta izvoli svoje zastopnike na podlagi splošne, enake, neposredne in tajne volilne pravice za dobo štirih let. Zastopniki naroda nato v državnem zboru vršijo zakonodajno oblast in nadzorstvo nad vso državno upravo. Zato so izvoljeni in sestavljeni v državnem zboru razni odseki, tako predvsem glavni odsek, ki vrši svojo nalogo tudi v času, ko je državni zbor razpuščen, vse do tedaj, dokler se ne sestane novi državni zbor.

Razpuščeni državni zbor je bil drugi v drugi avstrijski republiki. Kakor je bilo delo v prvem, tako je bilo tudi v drugem državnem zboru delo pod vplivom koalicije dveh vladnih strank, avstrijske ljudske stranke (OeVP) in pa avstrijske socialistične stranke (SPOe). To pa nam že tudi pove, da bi mogli vse delo avstrijskega parlamenta označiti z eno samo besedo: kompromis. Ta se zrcali v vseh zakonih, v vseh odredbah in uredbah in pri vseh važnejših odločitvah. Kompromis pa je samo neka srednja pot med dvema naziranjima, ki morata biti včasih silno različni. Pri takih kompromisih mora vedno nekdo popustiti, navadno pa oba. Ker pa so postala mnenja med obema vladnima strankama v zadnjem času tako zelo različna in ni bilo volje za nadaljnje popuščanje na nobeni strani, je bil seveda kompromis nemogoč in vsako delo v državnem zboru je postalo nemogoče; edini izhod je bil razpust in nove volitve.

Po zakonu ima avstrijski državni zbor 165 poslancev. Star latinski pregovor pravi: Kolikor glav, toliko misli. Ker so v državni zbor po narodu določeni najboljši iz naroda — vsaj tako bi bilo pravilno — bi mogli pričakovati, da bo vsak poslanec delal po svoji najboljši pameti. Toda v resnici so bili vsi poslanci razdeljeni na štiri skupine in samo misli teh štirih skupin so bile v parlamentu zaznane in tudi edino merodajne. Največja skupina je bila skupina avstrijske ljudske stranke, ki je štela 75 poslancev. Druga skupina — socialistična — je štela 67 poslancev, skupina VdU 15, skupina levičarskega bloka 5 poslancev in trije poslanci so se izjavili, da so neopredeljeni.

Bistvo napore obeh glavnih skupin v parlamentu je bilo v tem, da bi ohranili med vrstami svojih poslancev čim večjo enotnost, čim večjo edinost, čim večjo disciplino. Ako tega ne bi bilo, bi mogla večinska stranka izgubiti večino. Ta strah pred izgubo večine pa je bilo tudi vodilo pri obeh koalicijskih strankah v vseh letih skupnega dela. Zato pa se je tudi zgodilo, da so morali poslanci ene ali druge obeh glavnih strank glasovati proti svojemu prepričanju, ker pač drugače niso smeli. Ako bi pa šli po poti, ki jo jim je mogoče narekovala njihovo prepričanje, bi se moglo zgoditi, da njihova stranka izgubi večino. Ta strah je obvladoval vse delo sedaj razpuščenega državnega zbora.

Pravo mišljenje obeh vladnih strank bo mo izvedeli šele sedaj pred volitvami, ko se ne bo več treba ozirati na želje koalicijske stranke v vladi. Ker pa je človek družabno bitje, mu je že v naprej določeno, da mora živeti v družbi in da se mora zato tudi družbi prilagoditi. Življenje samo ni nič drugega, kakor samo sklepanje samih kom-

Avstrija v mednarodnem svetu

Politični razgovori

V ponedeljek, dne 24. novembra, je odpoval avstrijski zunanji minister dr. Karl Gruber v New York, da bi se tam razgovarjal z zastopniki onih držav, ki so obljubile, da bodo podpirale brazilski predlog zaradi Avstrije pred glavno skupščino Združenih narodov. Že v torek je zunanji minister prispel v New York. Verjetno se bo razgovarjal v Washingtonu tudi z zastopniki ameriške vlade.

Pred svojim odhodom v Ameriko je zunanji minister izjavil dunajskim časnikarjem, da bo razprava o avstrijskem vprašanju pred Združenimi narodi pokazala, kaj želi Sovjetska zveza. Nadalje je minister izjavil, da bi bila avstrijska vlada pripravljena razgovarjati se tudi naravnost z vlado v Moskvi, ako bi ta na to pristala.

Gospodarske pogodbe

Na mednarodni konferenci za ureditev predvojnih dolgov je te dni avstrijski za-

stopnik izjavil, da Avstrija še ni svobodna, kakor ji je bilo to zagotovljeno v Moskvi dne 1. novembra leta 1943. Zato se tudi še ne more svobodno razvijati in zato tudi ne more sprejemati obveznosti, ki jih more sprejemati samo popolnoma neodvisna in svobodna država. Tudi ni pravično zahtevati od Avstrije, da bi prevzela plačilo obveznosti, ki jih je sklenila, pa nato ne izpolnila, biva vlada nemškega rajha. Pravično tudi ni, je nadalje izjavil avstrijski zastopnik, da bi morala prevzeti Avstrija gotove dolžnosti, ako sama ne dobi priznanja za medvojno škodo. Končno pa bi mogla prevzeti Avstrija razne obveznosti samo v toliko, v kolikor bi s tem ne bil oviran njen gospodarski razvoj in napredek.

Dne 10. decembra se bodo začela v Münchnu pogajanja o ureditvi blagovnega obmejnega železniškega, cestnega in rečnega prometa med Avstrijo in Zapadno Nemčijo. To naj bi bil začetek in podlaga novih meddržavnih odnosov med tema dvema državama.

Irak po stopinjah Irana?

Poleg Irana, katero državo imenujejo tudi Perzijo, leži v Prednji Aziji ob rekah Evfrat in Tigris proti Perzijskemu zalivu država Irak. Njeno glavno mesto je Bagdad, ki ima okrog 300.000 prebivalcev. Površina Iraka je preko 400.000 km² (40 koroških dežel), prebivalcev pa ima malo manj kot Avstrija. Irak je kraljestvo, za mladoletnega kralja pa vlada regent. Prebivalci so Arabci in kurdi.

Irak bi bila država brez posebnega bogastva in bi se malokdo za njo zanimal, če ne bi teklo iz njene zemlje bogastvo, smrdljiva tekočina — petrolej, ki pa večkrat v teh državah diši tudi po krvi.

Izkoriščanje petrolejskih vrelcev imajo razne britanske petrolejske družbe, med katerimi prevladuje „Irška petrolejska družba“. Ta je ravno te dni dogradila 888 km dolg petrolejski cevovod, ki ima premer 75 cm in ki veže iraške petrolejske vrelce ter čistilnice z lukami ob sredozemski obali in

predvidevajo, da bodo leta 1953 pretočili po tem cevovodu že 30 milijonov ton petroleja (10.000 vlakov po 30 vagonov).

Med kratkimi vestmi danes poročamo, da je odstopil dosedanji iraški ministrski predsednik, novo vlado pa je sestavil vrhovni poveljnik iraške vojske, general Mahmud Nur el Din. To se je zgodilo zaradi protivladnih, protiameriških ter protibritanskih demonstracij v Bagdadu. Pri tem je bilo 10 oseb ubitih, 52 oseb pa ranjenih. Množica je zahtevala nove volitve, enako volilno pravico za vse; zažgala je tudi nekaj britanskih in ameriških poslopij.

Novi ministrski predsednik je razglasil obsedno stanje v Bagdadu, napovedal je nove volitve na podlagi novega volilnega zakona. Nadalje je obljubil znižanje davkov, odpravo korupcije in izboljšanje življenjskih razmer. — V Londonu se bojijo, da bi mogli iti dogodki v Iraku po isti poti kakor so šli v Perziji.

Proti „Judom in komunistom“

V komunističnem svetu je že nujna potreba od časa do časa prirediti posebne procese, ki naj pokažejo „izdajalce pravega komunizma“ in pa krivce, da ni mogoče že uresničiti obljub o paradižu na zemlji. Tak proces je te dni tudi v Pragi.

Pred sodiščem je 14 obtožencev, med katerimi je kar 11 Judov. Glavni obtoženec je bivši generalni tajnik češke komunistične stranke, Rudolf Slansky. Ta je bil komunist že od mladih let, je bil od leta 1938 do 1944 v Sovjetski zvezi in je bil pozneje skoraj vsemogočen v češkem javnem življenju. Drugi na zatožni klopi je bivši češkoslovaški zunanji minister Clementis. Za njim pa so še drugi, ki so tudi v češkem javnem življenju zavzemali odlična mesta. Vsi pa so bili že vedno prepričani komunisti.

Promisov. Vsak pa mora pri tem upoštevati, da so nekatera načela in nekatere bistvene točke, od katerih ni mogoče popustiti. Tako je tudi v državnem življenju.

Zato bodo volivci dne 22. februarja povedali, z delom katere skupine v razpuščenem državnem zboru so bili najbolj zadovoljni. Povedali bodo, v koliko kompromis se, ki sta jih sklepali obe vladni stranki odobravajo. Povedali bodo tudi, če si še v naprej želijo takega dela, kakor ga je pokazal drugi avstrijski državni zbor na svojih 103 sejah, kolikor jih je skupno bilo.

Vsi obtoženi po vrsti izjavljajo kakor naučeni, da so izdali komunistična načela, da so delali proti Sovjetski zvezi in za odcepitev Češkoslovaške od prijateljstva s Sovjetsko zvezo. Vsi so vohunili za Veliko Britanijo in predvsem za Združene države, sodelovali so z jugoslovanskimi komunisti, bili so orodje v rokah imperialistov. Jude, ki so v velikem številu zastopani v tem procesu, dolžijo, da predstavljajo peto kolono fašizma. Obdolžujejo jih, da so sodelovali z izraelskim ministrskim predsednikom Davidom Ben Gurionom in z drugimi ministri imperialističnih vlad.

Proti tem obdolžitvam že protestirajo vlade Izraela, Švedske in tudi druge, ker so vse te obtožbe navadne izmišljotine brez vsake najmanjše podlage resnice.

Proces bo te dni zaključen in bo končal vsaj z nekaterimi smrtnimi obsodbami, ki naj bodo strašilo in nauk vsem, ki bi še mogli misliti drugače, kakor pa to naroča uradna komunistična stranka.

RAZSTAVA DRŽAVNIH ŽELEZNIC

V Celovcu bo v restavracijskih prostorih na glavnem kolodvoru odprta dne 29. novembra ob 10.30 razstava pod geslom: „Kaj veste o avstrijskih državnih železnicah?“ — Obisk razstave priporočamo.

KRATKE VESTI

Avstrijski škofje so ob koncu letošnje škofijske konference, ki je bila dne 12. in 13. novembra na Dunaju, izrazili najpreje zadovoljstvo nad izredno uspešnim katoliškim shodom na Dunaju, nato pa so sporočili zahvalo vsem, ki so pripomogli do tako sijajne manifestacije našega verovanja.

V Innsbrucku je bila podpisana v soboto 6. avstrijsko-nemška trgovska pogodba.

Države vzhodne Evrope dolgujejo Avstriji na dobavljenem blagu 10.6 milijonov dolarjev; od tega Češkoslovaška 3.2, Poljska 4.6 in Romunija 2.8 milijonov dolarjev.

V Beogradu se je mudil namestnik vrhovnega poveljnika ameriških oboroženih sil v Evropi general Handy. Posvetoval se je s predstavnikoma jugoslovanske vojske o obrambnih vprašanjih jugovzhodne Evrope.

Novoizvoljeni ameriški predsednik Eisenhower je že deloma določil ministre svoje bodoče vlade. Zunanji minister bo John Foster Dulles, vodja urada za skupno varnost (MSA) pa bo Harold Stassen.

Na Poljskem so preosnovali vlado po sovjetskem vzorcu. Namesto državnega predsednika bo vzpostavljen Državni svet. Dosedanji državni predsednik Bjerut, ki je tudi glavni tajnik komunistične stranke, pa je postal ministrski predsednik.

Po poročilih iz Beograda namerava obiskati jugoslovanski ministrski predsednik, maršal Tito, London, v drugi polovici meseca marca prihodnjega leta.

V Iraku je odstopila vlada, katere predsednik je bil Mustafa Alumar.

Egiptovski ministrski predsednik general Nagib je sporočil, da sta se vladi Velike Britanije in Egipta sporazumeli v bistvenih vprašanjih glede bodočnosti Sudana.

V Conshoctonu v Združenih državah je umrl predsednik največje ameriške delavske zveze, American Federation of Labor, William Green, star 79 let. Zaradi izrednih zaslug za delavstvo in zaradi velikega upanja je bil izvoljen 28-krat za predsednika Delavske zveze. Bil je izrazit nasprotnik komunizma.

V 24 urah in 7 minutah je preletelo prvo potniško letalo pot iz Los Angelosa na zapadni obali Združenih držav do Kopenhage na Danskem preko severnega tečaja. Pot je dolga 9.550 km in je za 1.740 km krajša kakor pa dosedanja pot preko Atlantskega morja.

Pri poizkusu doseči vrh najvišje gore na svetu (Mont Everest) ste se smrtno ponesrečila dva nosača in pa en vodnik. Ni še poročil, kako daleč pod vrhom je že švicarska ekspedicija.

V Neaplju v Italiji je umrl v starosti 80 let znani italijanski modroslovec Benedetto Croce. Pogreba se je udeležil tudi italijanski državni predsednik. Croce je bil velik nasprotnik fašizma pa tudi komunizma.

Zapadno-nemški zvezni kancler dr. Adenauer je izjavil uredniku nekega ameriškega nemškega časopisa, da je nemška mladina odločena upirati se vsaki obliki totalitarizma, bodisi komunizmu ali nacizmu.

Dne 19. novembra je stopil v veljavo mednarodni dogovor o varnosti življenj na morju. Dogovor je sklenilo 18 držav, ki ima vsaka vsaj po en milijon registrskih ton ladjevja. Poleg Združenih držav so podpisale ta dogovor v glavnem zapadno-evropske države ter še Izrael, Pakistan, Nova Zelandija, Južna Afrika in Jugoslavija.

K jugoslovanskemu ministru Borisu Kidriču, ki je močno obolel na bolezni, ki razkrajja kri, je bil poklican v Beograd tretji angleški zdravnik, sir Lionel Whitby. Ta je eden najboljših specialistov na svetu za krvne bolezni. Zdravstveno stanje bolnika se je izboljšalo.

Politični teden

Po svetu . . .

Napovedano potovanje novega predsednika USA na Korejo daje po pravici dovolj vzroka za razmišljanja. To pomeni najprej, da hoče novi predsednik, ki krmili usodno večjega dela človeštva, ki ni pod komunistični režimi, izpolniti obljubo, katero je dal svojim volivcem. Z izpolnitvijo te obljube bo stal pa tudi pred težkimi odločitvami, katerih se ne bo mogel izogniti. Te odločitve bodo največjega pomena za vojno ali mir.

Kakšen vojaški in politični položaj imamo danes pred seboj radi korejskega vojaškega spopada?

Vojna na Koreji in kar je z njo v neposredni zvezi, je pač barometer odnosov med Vzhodom in Zahodom, tukaj merita svoje moči komunistični in zapadni svet. Žal je treba ugotoviti, da se nevarnost nove svetovne vojne ni nič zmanjšala.

Kakšno vojaško stanje bo Eisenhower našel na Koreji? — Na vsak način zadovoljivo. UNO-armada je najmodernejša oborožena, številna (medtem je uspelo tudi domače južno-korejske divizije dobro izvežbat) in je v vsakem času sposobna upreti se svojemu sedanjemu nasprotniku. Eisenhower more na svoji vojaški tehnici tudi upoštevati utež 600.000 vojakov Čang-kaj-škove vojske na Formozi. More računati v slučaju razširitve vojne na pomoč Filipinov in Avstralije, na zaveznitvo Japonske in predvsem na vsa nova atomska orožja, ki so jih v zadnjih mesecih izdelale Združene države ameriške. Pri tem je treba poudariti, da ima Eisenhower za vsako svojo odločitev že tudi pristanek celotnega ameriškega javnega mnenja, kakor se je pokazalo po njegovi izvolitvi.

Kompromisni predlogi Indije in Anglije

Pogajanja v Panmundžonu so se prekinila na vprašanje repatriacije vojnih ujetnikov. Teh je petkrat več v UNO-ujetniških taboriščih kot v komunističnih. Severno-korejci zahtevajo, naj bodo nasilno repatriirani vsi, medtem ko Amerikanci, oz. sklep UNO pravi, da smo tisti, ki to prostovoljno žele. Posredovalni indijski predlog pravi, naj bi poslali domov takoj tiste, ki se javijo, ostale naj bi naselili v nekem taborišču na nevtralnem ozemlju in po 90 dneh naj bi komisija, sestojeca iz nevtralnih držav, vsakega zaslišala in odločila, ali naj ga pošljejo domov ali ne. Temu predlogu so Amerikanci nasprotovali, medtem ko je angl. zunanji minister Eden že pristal na to stališče. Ameriško časopisje pravi, da vojni ujetniki ne smejo biti predmet kravje kupčije. Ker so se tudi nekatere ostale države zapadnega sveta pridružile indijskemu predlogu, v dobri veri, da bi s tem moglo priti do prekinitve vojne na Koreji, bo verjetno tudi ameriško stališče popustilo.

Sovjeti skušajo diplomatsko korejsko vojno obrniti v svoj prid s tem, da zavračajo krivdo za dosedanje neuspehe pri pogajanjih za sklenitev miru na Koreji, na Amerikance. Pri tem jim je delno uspelo zasedati nekaj nesporazumov med državami zapadnega sveta. K temu so časovno prišle še ameriške volitve in povzročile razumljivo nervoznost med še nezadostno organiziranim zapadnim svetom. Tega dejstva se zavedata tudi ameriška vlada in javnost. Obisk Eisenhowerja pri Trumanu je zato imel namen pokazati vsemu svetu, da se ameriška politika v svojih gledanjih na komunistični svet ni in ne bo spremenila. Kvečjemu si Amerikanci niso vedno edini v načinu, kako cilje te politike najuspešneje doseči.

Politični položaj v Evropi se ni spremenil na bolje

Prihodnjo nedeljo bodo posarske volitve in bonnska vlada je v resnici pozvala Posarce, naj se vzdrže glasovanja in s tem dokažejo, da so za priključitev k Nemčiji. S tem proglasom so odnosi med Francijo in Nemčijo ostali na dosedanjih točkah, če se niso še poslabšali. Pred dnevi je umrl eden izmed posarskih politikov, ki so bili Nemčiji prijazni. Štirje neznanci so vdrl v njegovo stanovanje in stikali za nemškimi tiskovinami. Prišlo je do prerivanja in dve uri zatem je omenjeni politik umrl. Nemci trdijo zdaj, da je bil umorjen, medtem ko posarske policijske oblasti uradno pravijo, da ga je kot starega človeka radi živčne prenapetosti zadela srčna kap. Polemike, ki so v zvezi s tem dogodkom nastale med Fran-

cozi in Nemci, ne morejo doprinesti k boljši evropski vzajemnosti.

Bonnski parlament odložil razpravo o ratifikaciji sporazuma o sodelu v Zapadne Nemčije v Atlantsko obrambno zvezo

Tudi to dejstvo ne pospešuje panevropske zamisli, vendar je treba poudariti, da je s to odločitvijo pač bilo nekaj odložene, kar pa bo uresničeno. Tudi tukaj so bili merodajni politični momenti v zvezi z izvolitvijo novega ameriškega predsednika. Eisenhower je v svoji volilni kampanji veliko prijaznega povedal o Nemcih in to so si tudi malo prehitro zapomnili. Tako se je zgodilo, da so proti Adenauerjevemu predlogu za takojšnje sprejetje sporazuma o udeležbi zapadne Nemčije pri obrambi zapadne Evrope celo lastni pristaši v toliko glasovali proti, da je bil predlog odbit. Malo pred tem je tudi ameriški komisar v zapadni Nemčiji, general Mac Cloy, izjavil, da je posarsko vprašanje le „majhnega pomena“ in verjetno je tudi ta izjava vplivala na duhove poslancev, ki so v tej izjavi videli namig, da smejo udariti odločneje po mizi. Posledica nemškega oklevanja pa ni rodila kaj pametnega, ker so obenem tudi tisti krogi v Parizu, ki so ves čas že nasprotovali sprejemu Nemcev v Atlantsko zvezo, mogli s prstom pokazati nanje in reči: „Preveč smo popustili, prav nam je.“ — Jasnó je, da imata zdaj oba velika zagovornika Panevropé — Schuman in Adenauer težke skrbi in morata začeti znova tam, kjer sta bila pred dolgimi tedni.

. . . in pri nas v Avstriji

Predno se je avstrijski državni zbor razšel, je še enkrat pokazal enotnost, kakor jo je pokazal le malokdaj v zadnjih treh letih. Pri državnozborskih volitvah leta 1949 je prvič nastopila v avstrijski politični zgodovini volilna skupina neodvisnih, to je VdU. Že takrat so to skupino pri volilni propa-

gandi ovirali v sovjetskem območju Avstrije komunisti. Zato je bil tudi volilni uspeh te skupine v sovjetskem območju zelo malenkosten.

Pred kratkim pa je izdal sovjetski poveljnik v Dunajskem novem mestu (Wiener Neustadt) odlok, da je VdU na sovjetskem območju prepovedana volilna skupina. Proti temu odloku je najprej protestirala vlada in nato so se zedinile v poslanski zbornici vse tri glavne avstrijske stranke, da proti takemu postopanju ostro protestirajo. Le poslanci komunistične stranke so se izjavili za pravilnost odloka sovjetskega komandanta. Seveda je veliko vprašanje, če je k tej enotnosti s VdU nagnilo poslance ÖVP in pa SPÖ sočustvovanje s VdU ali veliko navdušenje za demokracijo, v kateri sme nastopati vsaka pravilno prijavljena volilna skupina. To edinstvo je najbrž povzročil strah, da se more jutri dogoditi tudi ÖVP in SPÖ na sovjetskem območju nekaj podobnega kakor pa se je danes zgodilo VdU.

Na zadnji seji je parlament še odobril finančni zakon za leto 1953. V tem zakonu je predvideno, koliko morajo prispevati občine in dežele k stroškom države in koliko jim prepusti osrednja uprava za občinske in deželne potrebe. V prihodnjem letu bodo morale dežele in občine skupno plačati 175 milijonov šilingov državi več kakor pa so plačale letos. Ker pa je predvideno, da bodo v bodočem letu tudi dohodki na davkih manjši kakor pa so letos in to približno za pol milijarde šilingov, bodo tudi za toliko manj dobile občine in dežele.

Sicer sta obe glavni avstrijski stranki obljubili, da pred koncem božičnih praznikov ne bo volilnih shodov in pa volilne propagande. Kljub temu se pa že sedaj jasno vidi, da to ne bo popolnoma mogoče. Zato stranki ne sklicujeta naravnost volilnih shodov, vendar pa najdeta na raznih drugih zborovanjih zadosti možnosti, da zastopniki ene ali druge stranke razpravljajo že tako kakor bi bili na volilnem shodu.

Prve dolžnosti predsednika Eisenhowerja

Novoizvoljenega predsednika čakajo še nekatere naloge, preden bo prevzel vsakodnevne posle ameriškega predsednika.

Prejšnji teden se je Eisenhower v Washingtonu sestal s predsednikom Trumanom.

V kratkem bo odletel na Korejo, kjer se bo sestal z ameriški vojaškimi in diplomatskimi zastopniki na Daljnem vzhodu.

Dne 14. decembra se bo sestalo 531 volilnih mož, ki bodo formalno izvolili Eisenhowerja, ker morajo glasovati za onega kandidata, ki je v njihovem volilnem okrožju dosegel večino glasov. Rezultat bodo poslali predsedniku senata. Opoldne 6. januarja se bo sestal kongres na skupni seji, da presteje glasove volilnih mož in proglasi

Eisenhowerja za predsednika.

Na ustoličenje 20. januarja se pripeljeta po običaju oba predsednika. Prisega novega predsednika se bo vršila na ploščadi nad velikimi stopnicami Kapitola.

Po prisegi bo Eisenhower izrekel uvodno poslanico, v kateri bo označil glavne smernice svoje politike.

Po ustoličenju ali še prej bo imenoval svojo vlado in načelnike drugih vladnih ustanov.

Proračunsko poslanico in gospodarsko poročilo bo še podal Truman, seveda v sporazumu z Eisenhowerjem. Ni še znano, ali bo Eisenhower že sedaj podal tudi zvezno poslanico, ki med drugim napoveduje tudi zakonodajne predloge.

Eisenhower in Stevenson za ohranitev svobode

Novoizvoljeni predsednik Eisenhower in guverner Stevenson sta po radiu dala izjavi o ohranitvi svobode.

Eisenhower je med drugim izjavil: „V današnjem svetu ne more svoboda živeti v eni državi, pa naj bo ta država še tako močna, ako se je ne ohrani tudi v drugih važnih delih sveta. Za življenje v svobodi je potrebno, da lahko vsi viri in gospodarstva svobodnih dežel nudijo primerno življenje svojim narodom, neodvisno od sovražnih držav. Dokler ni mogoče tega doseči, lahko izpolni gospodarski pritisk to, česar ne morejo vojaške formacije. Zato je potrebno, da podpirajo vsi svobodni narodi svobodo v državah, kjer svoboda še obstoja. Boljševiški svet vodi največjo kam-

panjo zgodovine, da bi uničil možnost samostojnega mišljenja ljudi in njihove glave napolnil s popačenimi lažnimi mislimi. Ljudje verujejo lažem samo, če ne slišijo resnice. Komunisti so izolirali svoje narode in skušajo preprečiti, da bi čuli resnico. Edina pot, da se prepreči ta zločinski poskus s človeškimi mislimi je, da se ljudem pove resnica, da bodo zatirani narodi tako lahko spoznali laž.“

Guverner Adlai Stevenson pa je med drugim izjavil, da je rešitev svobode najbolj zagotovljena s trdno voljo, da se postane svoboden. Dostavil je, da je dolžnost svobodnih vlad in ustanov, da zaščitijo to voljo do svobode, jo podpirajo in branijo kjer koli je mogoče in najdejo primerna sredstva za to.

Španija — članica UNESCO

V sredo, dne 19. novembra, je postala tudi Španija, kot 66. država, članica organizacije Združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo (UNESCO). Glasovanje je bilo v Parizu, kjer zboruje ta organizacija. Za sprejem Španije je glasovalo 44 držav, štiri države so bile proti, sedem zastopnikov ni glasovalo in trije zastopniki niso bili navzoči.

Za sprejem Španije so glasovali med drugimi zastopniki treh zapadnih velesil, torej Združenih držav, Velike Britanije in Francije. Nadalje sta glasovala za Španijo tudi

zastopnika Zapadne Nemčije in Avstrije. Proti pa so glasovali zastopniki Mehike, Burme, Urugvaya in pa Jugoslavije.

Zaradi tega glasovanja se razburjajo posebno socialistične stranke in avstrijski socialisti napadajo zveznega ministra za svetovno dr. Kolba, ki je dal avstrijskemu zastopniku naročilo, naj glasuje za Španijo. Celovška „Volkszeitung“ pa se temu postopanju socialistov čudi, ker protestirajo proti Španiji, sklepajo pa prijateljstvo z jugoslovansko komunistično stranko, ki je tudi diktatorska.

Tako je govoril minister za socialno skrbstvo delavcem in nameščencem delavnic državnih železnic v Floridsdorfu, kjer je očitno ÖVP, da hoče pač ohraniti na sedanji višini (ali nižini) plače, ne pa tudi cen, ker je ta stranka — po izjavi ministra — zastopnica industrije in kapitala na splošno.

Na zaupniškem sestanku v Beljaku je govoril socialistični minister ing. Waldbrunner, ki je pozval navzoče, naj zagotovijo pri prihodnjih volitvah zmago socializmu. Končno je obljubil minister — in to je zvenelo že čisto po volilnih obljubah — še tole: Ako se volivci odločijo za njegovo stranko, bo ta ugodila vsem njihovim željam in zahtevam ter bosta s tem zagotovljena mir in blagostanje. Verjetno se g. minister sam zaveda, da ta stvar le ni tako lahko izpeljiva, kakor je to obljubil.

Nasprotno pa je govoril na zborovanju v Grazu finančni minister dr. Kamitz in je v svojem govoru ponovno poudaril, da ni nikdar niti zahteval niti predlagal kakega znižanja rent ali pa plač. S svojim načrtom novega proračuna pa je hotel doseči stalnost denarja, stalnost prejemkov in stalnost cen. Zahteval pa je varčevanje. Samo zdrava finančna in gospodarska politika zagotavlja namreč stalno zaposlitev in stalne prejemke.

Podobno so govorili tudi na zborovanju zveze gospodarstvenikov v Celovcu, kjer so tudi zagovarjali politiko finančnega ministra kot pravilno. In predsednik ÖVP ing. Raab je na zborovanju že izjavil, da je treba z večjim poudarkom skrbeti za materialno izboljšanje družine in da je zato treba doseči zvišanje sedanjih družinskih dokladov.

Že sedaj pa je mogoče razvideti, da bo pri prihodnjih volitvah precej — če že ne odločilno — vplivalo na eni strani marksistično naziranje popolnega materializma, na drugi strani pa zagovarjanje krščanskih načel tudi v javnem življenju.

VERSKO PREGANJANJE V KOMUNISTIČNIH DRŽAVAH

Na sovjetsko pobudo se nadaljuje versko preganjanje v komunističnih državah.

Notranji minister vzhodne Nemčije je uradno posvaril protestantovsko cerkev, ker „se vmešava v državno suverenost“.

Tudi komunistični časopis „Neues Deutschland“ napada zahodnonemške cerkvene oblasti, ker so pozvale pastore v obeh oknah Nemčije, da molijo za verske voditelje, ki jih preganjajo in ki so v komunističnih zaporih zaradi vohunstva, nezakonite posesti strelnega orožja in drugih lažnivih obtožb.

Prejšnjo soboto je papež Pij XII. v Vatikanskem mestu ob sprejemu apostolskega vizitatorja v Ukrajini, ki živi zdaj v eksilu, obtožil komunistični režim, da preganja duhovnike v Ukrajini, zaradi česar je nastala v vrstah duhovnikov velika vrzel. Omenil je, da je več škofov umrlo, druge škofove pa so nasilno odstranili iz njihovih škofij in živijo deloma v izgnanstvu, deloma pa v koncentracijskih taboriščih, vse to samo zaradi zvestobe do cerkve.

OBCINSKE VOLITVE NA GORIŠKEM

Za nedeljo, dne 14. decembra t. l., so razpisane občinske volitve v občinske zastopnike v Gorici in v 13 občinah na Goriškem. Te občine so: Fara, Sredipolje, Gradiška, Gračevo, Mariano, Tržič, Ronke, Romans, Dolnje, Škocijan ob Soči, St. Peter ob Soči, Turjak in Starancan.

Volitve bodo po novem volilnem zakonu ki predvideva večinski sistem. V občinah do 10.000 prebivalcev, bo dobila lista, ki doseže največ glasov, štiri petine svetovalcev, naslednja lista pa ostalo petino. V občinah nad 10.000 prebivalcev, med katerimi spadata tudi Gorica in Tržič, pa dobi tretjino svetovalcev ona lista ali stranka, ki dobi največ glasov, ostalo tretjino pa si razdelijo vse druge liste.

Slovenci bodo nastopili v Gorici s svojimi kandidatno listo, ki bo imela znak lipov vejice.

IZPLAČILO ODŠKODNIN

Glavni odsek državnega zbora je sklepal na svoji zadnji seji tudi o odškodnini za žrtvam fašizma. Po tem sklepu bodo izplačane odškodnine takole: Zneski do 3.017 v celoti takoj, ko bo postavno poznana pravica do prejemanja odškodnine. Zneski do 12.068 bodo izplačani v letnih obrokih po 3.017 in zneski preko 12.068 bodo izplačani v štirih enakih letnih obrokih. V posebno nujnih slučajih pa bodo mogoče tudi doseči, da bodo izplačani enkrat zneski do 20.000 šilingov.

Nadaljevalne šole

Po šolskem zakonu mora vsa mladina po štirinajstem letu obiskovati nadaljevalno šolo.

Učni načrt za nadaljevalno šolo predpisuje tedensko za fante sedem in za dekleta osem ur pouka.

Leta 1945 je bilo določeno po učnem načrtu za nadaljevalne šole v vseh krajih, ki imajo po šolski odredbi dvojezično šolo, da se mora poučevati slovenščina po eno uro tedensko.

Nedavno je bilo v Velikovcu zborovanje učiteljev za nadaljevalne šole. Pri tej priliki je bil tudi razgovor o pouku slovenščine, ker v okrožnici pristojnega nadzornika ni bilo o tem nobenega govora. Učitelji so odločno zahtevali, da mora pristojna šolska oblast tudi v tem pogledu zavzeti točno določeno stališče. Pri tem razgovoru je iznenadilo izmikavanje g. nadzornika, vladnega svetnika Maurerja, ki je bil mnenja, da itak duhovnik poučuje verouk v slovenskem jeziku in bi tako bili dve uri slovenskega pouka.

Ko smo sprejeli na uredništvu poročilo o tem dogodku, je predsednik Narodnega

sveta, dr. Joško Tischler, takoj interveniral pri nadzorniku, vladnem svetniku Maurerju, ki pa je gornje misli odločno zanikal.

Poleg tega moramo ugotoviti, da ima dolžnost skrbeti za pouk verouka škofij-ski ordinariat.

Mi pa moramo odločno protestirati proti odpravljanju tega malega drobca slovenskega pouka iz nadaljevalne šole. Tu se mora gojiti ljubezen do branja in tudi pripovedovanja, da bo dobila mladina veselje in zanimanje za branje, ker brez branja ni izobrazbe in ni gospodarskega napredka. Tudi govorniške vaje spadajo v tak pouk slovenščine, da se mladina uči izražati svoje misli in se tako usposobiti, da bo v življenju branila tudi svoje interese in potrebe.

Desetletja se pri nas prakticira, da se pri mladini načrtno ubija vsako veselje do izobraževanja in potem se gospodje, ki so za tako početje odgovorni, čudijo gospodarski zaostalosti. Dajte mladini, to, kar ste ji dati dolžni in mladina si bo v življenju sama pomagala. Gospodu inspektorju Maurerju pa bi zelo svetovali, da bolj točno pazi, da se bodo predpisi izvrševali.

Jubilej v Hambornu

V nedeljo, dne 19. oktobra, je praznoval tri jubileje preč. g. župnik, dekan in prošt Berbard Hülsmann, ki je župnik v Hambornu v Renski pokrajini v Nemčiji. Praznoval pa je 40-letnico mašništva, 40-letnico dušnega pastirovanja v Hambornu in 40-letnico pastirovanja med Slovenci v Hambornu.

Svečane proslave se je udeležila velika množica njegovih faranov iz Hamborna, navzoč pa je bil tudi škof dr. Keller iz Münstra, mnogo duhovščine in zastopniki oblasti. Predvsem pa so se udeležili proslave Slovenci iz Hamborna pa tudi iz ostale Nemčije in iz vse Zapadne Evrope.

Vse življenje jubilarja je ozko povezano z življenjem in usodo slovenskih izseljencev. Že kot bogoslovec se je odločil jubilar, da bo deloval kot dušni pastir med Sloven-

ci v Porenju. Zato je odšel skupno s preč. g. B. Tensundernom v našo lepo domovino, da bi se tam naučil slovenskega jezika. Hotel je slovenskim rudarjem v Porenju oznajati vero v Boga in ljubezen do Marije, kraljice Slovencev, v slovenskem jeziku.

Majhen je slovenski narod po številu, in razkropljen po vsem svetu, zato pa tem bolj ceni može tujih narodnosti, ki so spoznali slovensko dušo in ki so si pridobili slovenska srca s svojim požrtvovalnim delom. Gospod jubilar je spoznal in se je vedno ravnal po resnici, da morajo Slovenci v tujini ohraniti poleg svoje vernosti tudi svojo kulturo in z njo svoj materini jezik ter ljubezen do svoje domovine.

Naj bi tudi v bodoče Bog spremljal s svojo milostjo delo jubilarja in ga ohranil še mnogo let med slov. izseljenci v Porenju.

MISLI

Svet ima danes preveč zakonov in zapovedi. Najlepši in najkrajši zbornik — deset božjih zapovedi — je marsikateri zavrgel; zdaj pa je v pravem smislu besede pokvarjen čoln na brezkončnem morju. Zato je tudi srce utihnilo in človek ne zasluži več svojega plemenitega imena. Egoizem — prava kuga našega časa — se širi vedno dalje in je zajel žal že našega slovenskega človeka. Redkokdaj še najdeš na vaseh tisto živo skupnost, ki je prej nekoč družila sosedo s sosedom ter je bila kras naših vasi.

Merilo vseh dejanj je postal profit. Zaradi tega se zaničuje materina govorica, za-

radi tega se ne spoštujejo nedelje in prazniki, zaradi tega veljajo — le premnogokrat samo na zunaj — kot merilo sposobnosti trdi, brezdušni paragrafi, ki od posameznega nič karitativnega ne zahtevajo, nič, kar velja za večnost.

In vendar — koliko ljudi ve za večnost! Tudi na jesenski naravi spoznamo sled večnosti. Še vedno vodi svet najboljši Oče; On, ki je vsakomur dal svobodno voljo, da svobodno spozna, kje se začne njegova dolžnost, kakaj lepše svobode si ne moreš misliti.

France Zidnik

Izseljenec iz Francije piše:

Pred vojno smo izseljenci dobivali razne katoliške liste iz Jugoslavije. Sedaj ne prejemamo niti enega več, iz enostavnega razloga, ker jih je zatrla nova „prostost“.

Ravno te dni smo zvedeli, da je bil ukinjen zadnji katoliški listič, ki je z velikimi težavami izhajal v Ljubljani pod naslovom: Oznanila. Vsebinska je bila popolnoma nepolitična, le verskega značaja.

Tako ljudstvo, ki je v ogromni večini katoliško, nima nobenega katoliškega glasila več. Nam v tujini, ki smo vajeni tiskovne svobode, se zdi to morda čudno, toda kdor pozna novega duha, ne more kaj drugega pričakovati. Ta duh po svojem nauku sovraži vsako vero, zlasti še katoliško. Imenuje vero opij, strup za ljudstvo. Zato jo zatira, kjer more. Ker so pa korenine vere pregloboko v srcih ljudstva, ker jih ne more izriniti z enim sunkom, gre počasi po stopinjah.

Taka stopinja je tudi onemogočiti vsak katoliški list, kar nam kaže slučaj ukinjenja katoliškega lističa „Oznanila“.

Takoj po vojni je moral prenehati, češ da ni papirja. Z ozirom na zunanji svet, ki se zanima za verske razmere v raznih državah, je bilo začasno dovoljeno, da izhaja kot tednik na 4 straneh. Kmalu je bil skrčen na 2 strani in je izhajal na 14 dni. Da ne bi prišel preveč med ljudstvo, je bilo število izvodov omejeno, da ne omenimo, da je bil vsak osumljen ne vem katerega zločina, če ga je vzel.

Sedaj je popolnoma ukinjen.

Izseljenci se zgražamo nad takim nespametnim početjem, ki ni v čast odgovornim oblastem.

Umrli Slovenci v Belgiji

V času od 1. 12. 1951 do srede novembra so umrli v okolici Charleroi in Mons-a tile Slovenci:

Peter Klavžar (v Couillet) iz Jesenice nad Cerknem, Anton Kirbiš (v Quaregnon) iz Zg. Dupleka pri Mariboru, Peter Mažgon (v Hautrage) iz Raven pri Cerknem, Janez Detela (v Paturages) iz Trbovelj, Anton Miklič (v Jumet) iz Tlak na Štajerskem, Franc Bajt (v Gilly) iz okol. Cerkna na Gorškem, Jože Pavšič (v Montigny-sur-Sambre) iz Lokovca nad Kanalom, Julijana Deželak (v Chatelineau) iz Trbovelj, Alojz Kovač (v Charleroi) iz Vel. Trna na Dolenjskem, Alojz Jazbec (v Chatelet) iz Gor. Leskovca, Stanko Šavli (v Auvelais) iz Lokovca, Eugenio Rukin (v Farciennes) iz Lombaja v Benečiji in Alojz Berk (v Dampremy) iz Trbovelj.

Pregovori

Nikdar se ne obotavlja danes napraviti to, kar je danes mogoče storiti. Ne veš namreč, če ne bo jutri mogoče že prepozno, ako boš to naredil ali pa nameraval narediti šele jutri.

Koroški Slovenci in izseljenci

Kaj morejo storiti koroški Slovenci, ki živijo na svoji slovenski zemlji, za rojake v tujini? Kako naj bi se vez med izseljenci in koroškimi Slovenci utrdila?

To je dvojno vprašanje, na katero gotovo večkrat pomislimo, ko govorimo in beremo o naših rojakih v tujini. Kako pa naj vendar pomagamo mi, koroški Slovenci, ki imamo sami svojih skrbi dosti, še rojakom v tujini? Sicer je res, da živimo koroški Slovenci na svoji zemlji, toda se moramo trdo boriti za svoj narodni obstoj in v tem boju izčrpavamo skoraj vse svoje sile. Zato je razumljivo, da je za nas večkrat težko, da bi v teh razmerah gledali na splošne narodne razmere. Toda zavedati se moramo: Čim bolj na široko bomo odprli svoja srca za splošna narodna vprašanja, čim bolj bomo dvignili svoj pogled iznad ozkih meja naše koroške zemlje, čim bolj se bomo zanimali za verske, politične gospodarske in kulturne razmere, pod katerimi živijo Slovenci v matični državi in čim bolj se bomo zanimali za naše slovenske izseljence v tujini, tem več moči in odpornosti bomo črpali iz tega v borbi za svoj obstoj in napredek na lastni zemlji.

Koroška je bila nekoč zibelka slovenske kulture. Dala nam je velike može — voditelje. Na Koroškem je nastala naša najstarejša kulturna ustanova, Družba sv. Mohorja, ki je dolga desetletja delala, delala ne za sebe, ampak za pravo prosveto med vsem slovenskim narodom. Danes naj bi spet v Celovcu nastalo kulturno središče ne samo za koroške Slovence, ampak tudi za naše izseljence, posebno za one v Zapadni Evropi.

Neodpušljivo bi bilo, če bi mi, ki živimo na svoji rodni zemlji, pozabili na svoje brate in sestre v tujini in bi zanje premalo storili. Izseljenci po svetu zaradi razmer danes ne morejo imeti tistih vezi z Slovenijo, kakor si to želijo. Zato pa mora biti njihov stik z nami, z brati in sestrami v tej prelepi Koroški, tem bolj živ.

Naši ljudje v tujini neizmerno ljubijo našo zemljo, besedo in pesem. Na sebi doživljajo, kako resnične so pesnikove besede, ki pravi:

„Domovina, ti si kakor zdravje, koliko si vredna, tisti le spoznal je, ki te je izgubil...“

Najpomembnejšo zvezo z našimi izseljenci po Zapadni Evropi so vzpostavili naši „Slavčki“. Ti so jim prinesli pozdrav slovenske zemlje. Prinesli so s svojim obiskom po Nemčiji, Holandski, Belgiji in Franciji svežega slovenskega zraka v dimnate pokrajine tamkajšnjih rudnikov in velemest. Kako so oživila slovenska srca ob tem obisku. Dokazali so, da živijo na Koroškem zavedni Slovenci, ki ljubijo svoj narod, ki pa imajo srce tudi za svoje brate v tujini. Ta vez, ki je bila s tem vzpostavljena med koroškimi Slovenci, naj bi se vedno bolj utrjevala.

Karel Mauser:

Jamnik

(34. nadaljevanje)

Peter se na široko smeje. Grega tudi.

Vse drugače je v bajti kakor takrat z Lojzom. Zunaj sneg in globoka noč, Grega pa govori o otrocih in svojih križih.

In preden zaspita, Gregor vedno reče:

„Ti boš dobro odrezal. Na preteto pozno si se zadel.“

Z rosnimi očmi se mu je smejala.

„Pa vekaš,“ je rekel.

„Ko si me tako stisnil. Tak trdin si, Peter.“

Je bila že čez polnoč, ko je doma zaklepal vrata.

Dvakrat je obrnil ključ.

Kar naprej ga je držal v roki.

Takle ključ! Vse odklene. Še srce, čeprav je tako globoko skrito kakor Petrovo.

Barbara pa je po malem vso noč vekala. Pozno v jutru se ji je le zazdelo, da je prišla do sreče. Do velike sreče, ki se ji je celo življenje skrivala.

Zdaj se ne bo več.

12.

Prosenar je bil take volje, da ga je kar nosilo. Da se je Rakarjev betin vendar unesel. Terno je zadel z Barbaro. Je ni take kakor je Kočarjeva pa čeprav bi potrkon kobilil do Begunj za njo. Je nil

Z nogo je udaril Prosenar ob tla.

„To sem neumen,“ je sam sebe kregal. „Kakor da imam kaj pri tem.“

Vesel je bil pa vendarle. Še do Reze je bil bolj prijazen kakor ponavadi, čeprav ni bila za nobeno stvar več. Lojz ji je pisal iz ječe. Prodaja je gotova stvar. Februarja pride iz ječe. Na Jamnik ga ne bo več.

Saj Prosenarja ne zanimajo Lojzeve krace. Samo eno ga je vzdignilo, ko mu je Reza pokazala pismo. Lojz postavlja ceno za Rakarjevino. Sedemdeset tisoč kron.

Prosenar se zavoljo lepšega zmrduje, po njem pa vse vriska. Klemansko bo Peter vesel! To je pametna cena.

„Kar odpisi mu, da je prav. Veliko je, pa bom dobil kupca. Če Peter ne bo zmogel, ga najdem drugje.“

Prosenar naravnost k Rakarju. Peter je cepil drva.

„Pusti te grče. Imam novico, ki te bo grela celo zimo.“

„Na frdamanovo ste dobre volje, stric,“ se je smejal Peter.

„Lojz je sam postavil ceno za bajto in zemljo. Rezi je pisal. Brez komisije, brez pisačev. Sedemdeset tisoč kron. A?“

Peter je spustil sekiro in kar zija.

„Samo sedemdeset tisoč?“

„Nič več. Tako v pismu stoji. Sem sam bral.“

„Potlej bi se skoraj vse pokrilo.“

„Saj sem rekel,“ je mahnil Prosenar po Petrovi rami. Peter je kar klecnil.

„Komisija bi nemara bolje ocenila. Prodalo bi se pa težko. Je pa tako, da nič ne vaša. Prav pod ceno bi Lojz tudi ne hotel prodati. Takole — odkrito rečeno — pa tudi ni nič. Si gospodar in nisi gospodar. Lojz bi samo jemal, delal nič, ti bi pa tudi ne mogel po svoje gospodariti. Vseskozi bi imel zvezane roke. In še tako povem, da bi me bilo kar sram, če bi lahko lastno domačijo kupil za groš. Tebe tudi.“

Peter samo kima. Najraje bi jo kar pri priči ubral do Barbare.

„Toliko, da več,“ se smeje Prosenar. „Zdaj bo čas, da se z Barbaro zmenita, kdaj bosta stopila do župnika. Zdaj pred zimo bi ne bilo napak.“

Še Peter se je smejal. In se je še potlej, ko je Prosenar že odšel. Sekiro je zarinil v tla, da je kar zaškripala. Potlej je pa sedel v drvarnico na macesnov ploho.

Takale novica! Za vse sedemdeset tisoč kron. Deset tisoč manj kakor je cenil Prosenar.

Peter spet računa. Počasi obrača številke v glavi. Barbarina bajta, prihranki, macesni. Veliko pódode ne bo treba. Se bo kar močno pokrilo. Tistega tisočaka, ki bo morda zmanjkal, bo pa pri Tomažinu dobil. V gmajni ga bo odslužil.

Potlej Peter misli na Barbaro in premišlja, kako dolga je bila pot do nje. Seveda, lahko bi bila krajša, pa je sam delal ovinke.

Kar mimogrede je jutro. Še teden se tako ne vleče kakor se je Peter bal.

Ko sta v soboto zaklenila bajto in je Grega šel okrog in okrog nje, če je vse v redu, je Peter že mendlal.

„No, nič se ne ženi. Le počasi. Barbara te bo še sita.“ Počasi sta kobilila proti Jamniku.

Bila je lepa sobota. V Petru tiho veselje, ki ga došlej v življenju še ni občutil.

Ko sta šla mimo Kačnika, se je usulo iz bajte. Deset otroških rok se je stegnilo po Gregi.

Petru je bilo neznano toplo, ko je gledal Grega v tem otroškem roženkrancu.

Pri njem ne bo tako velik. Pa da bi se vsaj dvojje rok nekoč stegnilo po njem.

Vsaj dvojje!

Tako je Jamnik v zimi. Kakor vsako leto. Nekaterim je zima kakor ponavadi, drugim v veselje in pričakovanje. Reza pri Prosenarju je že vsa nesrečna. Ne zdrži več. Samo mesto še vidi pred seboj. Mesto in fabriko. Jamnika je tako sita, da je vesela že nedelje, ko gre v Kropo k maši. Sicer ji Prosenar še vedno poje litanije zavoljo Lojza, toda Rezi nobena beseda ne gre k srcu. Dekla ne bo več. Gospa bo. Jamnika še pogledat ne pride več nazaj.

Peter je tudi ves ihtav. Ko Lojza spuste, bosta zavoljo domačije kar brz naredila. Potlej bosta pa z Barbaro stopila do župnika.

(se nadaljuje)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob 4. uri popoldne.

Izšla je znamenita knjiga „CIRILMETO-DIJSKA IDEJA“. Knjiga spada v vsako katoliško družino in naj bi jo skrbno prebral vsak slovenski katoličan. — Knjigo dobite pri vseh župnih uradih.

MIKLAVŽ PRIHAJA

Kaj boste dali svojim otrokom za darilo? Če hočete dati res nekaj vrednega, ka bo otroke veselilo in jim bo tudi v trajno korist, jim kupite lepo slikanico z življenjepisom Dominika Savija, mladega svetnika. Ob njegovem zgledu matere lahko vzgajate svoje otroke k pridnosti, ubogljivosti in pobožnosti. To je najlepše ilustrirano življenje mladinskega vzornika.

Slikanico dobite za nizko ceno 10 šilingov pri „Našem tedniku“ in v Mohorjevi tiskarni v Celovcu.

Zelo lepo, vredno in primerno darilo za odrasle ob Miklavžu in za Božič je „VEČNO ŽIVLJENJE“, najboljši molitvenik, ki ga doslej imamo.

Kupite ga svojim prijateljem, ki jim hočete narediti veselje. Pošljemo ga po Vašem naročilu tudi v tujino Vašim znanecem, ako ga zanje naročite. Cena je 35,50 in 62 šilingov (navadna in boljša vezava). Dobi se pri „Našem tedniku“ in pri Mohorjevi tiskarni v Celovcu.

IZPOD TURJA

Zadnjič smo brali v „Tedniku“, da je mož peljal svojo ženo na sejem v St. Jakob. Pri tem smo se spet enkrat pošteno nasmejali. Saj drugače nam pač ne gre tako dobro, da bi nam bilo za smeh.

Preje v poletju je sonce tako pripekalo, da se je vse sušilo, zdaj nam pa že dež dolgo nagaja. Zato pa tudi ne moremo biti prav dobre volje, ko je zdaj dela, da se iz njega ne vidimo, delavcev pa je povsod premalo. Zelo nas skrbi, kako bomo preživeli bližnjo zimo, oziroma kako bomo preživeli našo živino, pa četudi je je polovico manj v hlevu kakor prejšnja leta.

Zato pa je čisto prav, da nam „Tednik“ včasih tudi kaj bolj smešnega pove, da vsaj za trenutek pozabimo svoje vsakdanje skrbi. Ko smo torej brali, kako sta se onadva veselila na „čsavo župo, na prate in na mošt“, smo se tudi mi zavedli, da te reči res spadajo na vsak sejem in da brez čsave župe in brez prate še sejma ni. In zraven sta se onadva pritoževala, da v St. Jakobu letos še mošta nimajo. Pa je res tako, če se že najes onih dobrih stvari do sita, je pa tudi zlata kapljica dobra. In če sadja ni, pa tudi kapljice ni in ni kaj prodati, zato pa je tudi denarnica bolj prazna in si ni mogoče kaj drugega privoščiti, ko je vse tako drago.

In ko sta naša znanca prisopihala do cerkve v St. Jakobu, sta tam doživela spet novo razočaranje, nič ni bilo orgljanja in to na semenji dan. To pa res ni lepo za tako župnijo kakor je St. Jakob, da še organista nimajo. Tako dolgo je že prejšnja organistinja opravljala to službo; vsa čast ji. Toda morali bi le malo naprej misliti, saj vendar vsak človek nekoč obnemore. Dobri gospodar pravočasno skrbi, kdo bo njegov naslednik.

Pri nas smo pa le malo na boljšem, ko nas je dobri Bog obdaroval s sadjem. Precej smo naprešali mošta, nekaj smo pa tudi žganja napravili. Jabolk imamo dosti za zimo, pa tudi v denarnico nam je kanilo nekaj šilingov. Če nas še Bog obvaruje kužne bolezni pri svinjah, bo že šlo. Tako se bomo preko zime okrepčali, v vigredi bomo pa morali spet dobro prijeti za delo.

ST. LOVRENC PRI ŠKOCJANU

Včasih jo mahnem kam na sprehod, da se malo raztrem. Tako sem jo neke nedelje ubral proti St. Lovrencu za Dravo. Lep jesenski, sončni dan je bil. Listje je padlo že z dreves. Tam od Obirja je vlekel topel jug.

Prišel sem k novi cerkvi, ki je bila blagoslovljena v svetem letu 1950 v oktobru, kot so mi domačini povedali. Cerkvica stoji na lepem prostoru. Okrog je prav čedno pokopališče. Zid so prav to jesen izgotovili.

Pri nas na Koroškem

Streha na zidu je iz strešne opeke. Delo je dovršil zidarSKI mojster g. Gomernik iz Sinče vasi. Na pokopališču sta komaj dva groba: Johann Jäger, po domače Stefl, ki ima že nagrobni kamen, je umrl 1951. In letos umrl Volina Johan, ki je umrl star komaj 22 let, ko ga je ubil električni tok, ko je napeljeval elektriko v kleti. Doma je bil fant iz bližnje vasi Peračije. Drugače je pokopališče še prazno.

Nato sem stopil še v cerkev. Na pročelju nad cerkvenimi vrati je slika sv. Lovrencija, od slikarja Weissa. V cerkvi so imeli ravno popoldansko pobožnost. Molili so ljudje sami rožni venec in litanije, nato so peli še kar lepo Marijine pesmi. Ni bilo sicer dosti ljudi notri, zlasti sem malo katerega videl od mladih. Na levi strani v cerkvi sem videl nove klopi. Vsedel sem se kar v zadnjo klop. Kar ugodno se je sedelo, ker sem bil že malo zmučen od poti. Poskusil sem se klečati, da sem preizkusil mizarja, če je klopi tako naredil, da se dá klečati in sedeti. Pa se je kar dobro klečalo, samo kolena so me začela boleti, zato sem se brž usedel. V nekaterih cerkvah imaš klopi, ko ne moreš ne sedeti ne klečati, ampak si v njih zviti kot vprašaj. Zvedel sem, da je klopi naredil mizarSKI mojster iz Srč, g. Rosc. Ko bodo klopi še na drugi strani, bo cerkvi- ca kar lepo izgledala. Gledal sem še glavni oltar pred seboj, ki mi je zelo ugajal. Cerkvica je napravila name lep vtis. V njej se da lepo in zbrano moliti in tudi petje lepo odmeva, kljub temu, da je cerkvica majhna.

Po pobožnosti sem jo zavil malo k Steflnu, da sem si privezal malo dušo. Kar dobro sem bil postrežen. Na kegljšču pa je bilo mladine kot mravljincev. Takoj sem rešil uganko, ki sem jo imel prej v cerkvi, ko nisem videl mladih ljudi notri. Oni imajo popoldansko pobožnost kar v „podruž-

„Kraljica neba, Gospa sveta, pred prestolom Svete Trojice bodi naša priprošnjica.“

Sončen dan je bil ta naš praznik v megli in dežju letošnjih jesenskih dni. Sončen in jasen glas imata naša dva klicarja k lepšemu življenju.

SLOVENJI PLAJBERK

Preden nas bo zapadel sneg, ki se nam vedno bolj in bolj ponuja, se hočemo tudi mi še oglasiti.

Poljske pridelke smo že davno vse pospravili in zdaj že naši drvarji pridno „lifrajo“ les, da bodo mogli potem kmeti „furati“. Zato si že nekateri želijo snega. Drugi zopet hočejo imeti še kopne ceste, da bi lažje mogli priti drug do drugega. Saj je pozimi ravno čas za obiske in za pogovore ob toplih pečeh.

Pralne stroje - Alfa in Miele separatorje

za posnemanje mleka, mlatilne stroje vseh vrst in velikosti, čistilnike za žito, izruvače za krompir, kakor tudi vseh vrst druge gospodarske stroje kupite — tudi na mesečna odplačila — pod zelo ugodnimi pogoji pri domačem podjetju

Johan Lomšek

Zaloga strojev in koles. — Zagorje-St. Lipš, p. Eberndorf (Dobrla vas), Koroško.

Zdaj, ko mraz tako pritiska, sta si mislila Hermina in Hanzi Mak, tovarniški delavec iz Borovelj, ki je doma iz Sel, nadalje Jakob Užnik, žagar na Pufarju in Terezija Koban, da bi bilo prav, da bi zlezli v skupno gnezdo. Tako je bila Wundrova ojet dne 16. novembra. Svatba je bila v „taberni“ od nevestinega brata. Jakob Užnik in Terezija Koban, vdova, pa sta se poročila dne 23. XI. Ker sta že bolj v letih, sta napravila koj najhen obed pri Serajniku v Bodnu.

Letos smo imeli v naši mali gorski občini kar 11 porok, 9 v Plajberku in dve v Brodeh. Vsem novoporočencem iskrene čestitke in mnogo božjega blagoslova. Porodov je bilo do zdaj že 12. Seve je bilo pri vseh teh svatbah in krstih veliko veselja in ob ponedeljkah pa tudi veliko „plavih“.

Po vsaki poroki so še v teku enega meseca „umivali kolena tetam“, kakor je že stara navada. Samo pozabljajo ljudje, da je bila stara navada le taka, da so „kolena umivali“ ob nedeljah popoldne, ne pa ob sobotah. Zdaj pa je ljudem več vreden ponedeljski zaslužek, kakor pa nedeljska služba božja. Bojijo se za izostanek ponedeljskega zaslužka, ne pa greha, če opustijo nedeljsko službo božjo. Stari ljudje tudi pravijo, da je včasih bil „zmat“ ob 1. uri ponoči; danes mora biti pa šele ob 4. uri ali še pozneje zjutraj, da se še več popije in več pobije in je potem nujno ponedeljek brez dela ali pa nedelja brez sv. maše.

Zidali smo letos tudi pridno. Ožekarjev Herman je svojo hišo popolnoma dogradil. Lepo je bilo, ko so se 22. X. vsi njegovi bratje in sestre zbrali s starši vred v lepi dograjeni hišici in prisluhnili besedam duhovnika, ki je molil, da naj v tej hiši kraljuje mir, krotkost, ponižnost in čednost in da naj angel božji brani, varuje in vodi vse prebivalce te hiše. Nato so vsi navzoči molili sv. rožni venec in še enkrat skupno prosili za božji blagoslov. Tudi drugi kmetje in gospodarji, kakor Mezan, Bošt, Repic, Ogriz, Kovač, Kovačič, Fišter, Wunder, Žark in Oret, ki mu je v vigredi pogorelo, so popravili svoje hiše ali gospodarska poslopja.

ZGORNJA VESCA

(Surovo dejanje). Štefan Schelander, p. d. Lapuš, ki je bil dalje časa v ruskem ujetništvu, je napravil obljubo, da postavi, če se srečno vrne v domovino, na svojem zemljišču pri cesti zidan križ. Res se je vrnil in je pustil napraviti na svojem zemljišču pri cesti lep križ, katerega je bogato poslikal slikar, ki je tudi v celi okolici, tudi v bilčovski fari, poslikal in prenovil križe.

Dve leti je stal križ nedotaknjen, šele zdaj je menil neki zlobnež, da mu bodejo podobne in napis preveč v oči. Neko jutro najdejo ljudje križ pomazan in z grdimi, nemškimi pa tudi z nekaj slovenskimi besedami popisan. Tistega, ki je to zlobno dejanje storil, vsi poštene in verni ljudje obsojajo. Tega mnenja bodo tudi mimo-vozeči se poštene tujci, ki imajo še malo omike v svojem srcu. Sovražniki Kristusovega križa so, kakor kaže zgodovina, še vedno žalostno končali svoje življenje. Roka božja bo enkrat tudi tega zlobneža dosegla.

SMIHEL PRI PLIBERKU

V nedeljo, dne 23. novembra, sta se poročila v naši cerkvi Ivanka Vauti, pd. Haninova v Smihelu in dipl. trgovec Dolfi Picej, asistent pri finančnem ravnateljstvu v Celovcu. Poročno mašo je daroval č. g. Alojzij Vauti, župnik v Selah, poročal pa je ženinov brat, č. g. Jože Picej, župnik v Smihelu. — Svatba je bila pri Likebu. Novemu paru prav iskreno čestitamo! Obilo sreče in blagoslova božjega. — Daljše poročilo priobčimo prihodnjič.

SELO PRI ŠKOCJANU

V nedeljo, dne 23. tega meseca, je našo vasico zadela velika nesreča. Zvečer nekako ob pol 8. uri smo opazili pri gostilničarju in kmetu Seničniku plamen. V hipu je bilo celo gospodarsko poslopje v ognju. Kar nas je bilo bližnjih, smo hitro rešili živino iz hlevov. Kmalu se je dvignil plamen in na nebu smo videli velik sij. Sirene požarnih domov so tulile in tovarniška sirena iz Sinče vasi je klicala požarne brambe na pomoč. Kmalu so bile na mestu, pa je bilo že prepozno, da bi kaj rešili. Prišli so požarni brambovci iz Kamena, Peračije, Sinče vasi in Velikovca. Ker ni bilo vetrovno, ni bilo tako velike nevarnosti, da bi se ogenj širil naprej. Zato so obvarovali poleg gospodarskega poslopja stoječo hišo. Škoda je velika. Saj je zgorelo vse seno in krma, ki jo letos tako manjka, nadalje vsi stroji in drugo gospodarsko poslopje. Vzrok ognja je še neznan.

ROZEK

Dolgo se že nismo več oglašili v „Tedniku“, pa tudi danes pridemo le s kratko, a veselo novico. Na god sv. Andreja, t. j. na prvo adventno nedeljo, bomo obhajali v naši župniji slovesnost blagoslovitve novega zvona. Dosedaj smo imeli samo malov zvon v teži približno sto kilogramov. Razumljivo je, da so si mnogi farani želeli vsaj še enega, da bo mogoče razločiti, kaj zvonjenje pomeni. Ta želja se nam bo sedaj izpolnila, imeli bomo poleg starega zvona z glasom „f“ še novega z glasom „c“, s težo 235 kilogramov. Vlada ga je livarna Bühl na Tirolskem.

Na slovesno blagoslovitev novega zvona, dne 30. novembra, vabimo vse prijatelje in znanke od blizu in daleč, posebno pa iz sednjih župnij.

BLAČE OB ZILJI

Ena se nam je želja izpolnila, ta — da smo dobili novega stalnega dušnega pastirja v osebi preč. gospoda dr. Klinarja. In to prav pred začetkom adventnega časa, da bomo tako imeli vsako jutro svitne sv. maše. Kako je župniji, ki nima stalnega duhovnika, to smo mi v zadnjih letih že večkrat bridko občutili. Sedaj smo pa zadovoljni in veseli in kličemo iz srca našemu novemu dušnemu pastirju: „Dobrodošli in priscrčno pozdravljeni!“ Vemo, da nam bodo dober dušni pastir, saj so izkušeni in učen gospod. Dobro vemo tudi mi, kako bridko je mnogokrat našim duhovnikom, ko mnogi žele, da bi jim bil tudi duhovnik, ki predstavlja Kristusa, le orodje za njihove stranske namene, ki imajo vse druge cilje kot rešitev duš. Če se jim pa duhovnik ne vda, ga pa napadajo odkrito ali — kar je še slabše — zahrbtno in politično. Za nas je bilo dovolj nauka in od tega bi se morali vsi učiti, da je moral v mučeništvo in smrt g. Schuster, naš bivši župnik, ki ga ne bomo nikdar pozabili in to samo zato, ker je bil pastir in ne najemnik!

Za upravljanje naše fаре do sedaj se lepo zahvaljujemo g. kaplanu iz Sv. Stefana. Novemu dušnemu pastirju pa obljubljam ljubezen in pokorščino, ker vemo, da nosi pred vsevednim Bogom odgovornost za našo dušo. Počutite se dobro med srečnimi Vašimi Ziljani!

Podjuničani, pozor!

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu

ima na razpolago lepe slovenske knjige po zelo zmernih cenah

Knjiga je najlepše in najcenejše darilo za Miklavža in za praznike!

Obiščite našo knjižnico!

Mesto k zlati poroki — v grob

Neizprosna smrt Gorenčanom letos zelo prizanaša. V celi fari je letos zahtevala samo 4 žrtve, 2 stara moža in 2 majhna otroka. Če bo smrt do konca leta tako milostno postopala z nami, potem bo letos poteklo 105 let, odkar je smrt zahtevala tudi najmanjše število svojih žrtev. Leta 1847 so umrli samo štirje farani.

V prejšnjih časih, ko zdravniška veđa se ni bila tako izpopolnjena in je bilo le težko dobiti in tudi plačati kakega zdravnika, je imela smrt seveda bolj proste roke. Tako nam poroča naša farna kronika, da je leta 1905 zahtevala smrt v naši fari doslej največje število svojih žrtev in sicer kar 24 po številu.

Čeprav nam je smrt doslej tako usmiljeno prizanašala, se je pa vendar začuda pogosto oglašala ravno pri Boštjanu na Ledu.

Dne 17. nov. letos je prišla po Boštjanovega starega ata. Že so se veselili in pripravljali rajni ata, da bodo obhajali s svojo dobro in zvesto ženo čez poldrugo leto zlato ojet, ko je nenadoma potrkala smrt in jim pretregala nit življenja, potem ko so doživeli 81 vigradi. —

Rajni Boštjanov ata (Pistotnik Florijan) so se rodili v Žvabeku pri Janu. Izmed Janovih otrok so bili oni najstarejši. Sedaj so že vsi pomrli razen gosp. pri Janu. V svoji mladosti so se izučili kolarstva. Ko so dorasli v fanta, so si poiskali tostran Drave, v Drumljah pri Hauzarju dobro vzgojeno hčerko Alojzijo, s katero so 22. avgusta 1904 v župnijski cerkvi sv. Štefana v Žvabeku, v prisostnosti g. župnika Randlna, poznejšega prošta v Dobri vasi, sklenili srečen in blagoslovljen zakon. Po poroki so ostali še 4 leta v Žvabeku, ko so se pri „Mudlnu“, kjer je bila menda tedaj najbolj razvita kolarska obrt, posvetili tej obrti.

Leta 1908 so prišli s pridno ženo k Boštjanu na Led, kjer so tedaj havžvali še ženinini starši, ki so prišli od Hauzarja v Drumljah. Tu je pokojni krepko prijel za kmetško delo in se trudil in mučil na lepem Boštjanovem gruntu polnih 44 let. V zakonu se je rodilo sedem otrok, od katerih je 2. po rojstvu v 6. letu starosti umrl, ostale pa so pošteno zredili in jih spravili h kruhu.

Kakor je življenje vsakega človeka prepleteno na samo z lepimi rožami veselih dogodkov, ampak tudi s trnjem in osatom trpljenja, raznovrstnih težav in preizkušenj, tako je bilo tudi v življenju Boštjanovega ata. — Morali so prestati grozote obeh svetovnih vojn. Koliko trpljenja so morali

užiti v prvi svetovni vojni, ko je bila Boštjanova hiša takorekoč v središču med dvema vojskujočima se taboroma, koliko trpljenja zopet med drugo svetovno vojno, ko je vsa družina ponoči in podnevi trpela v neprestanem strahu, da jo eden ali drugi vojni tabor pobije, odvede v izgnanstvo in uniči prelep Boštjanov dom. Posebno hud udarec pa je zadel rajnega očeta, ko jim je v drugi svetovni vojni v kraju Kirkenes, v daljni Norveški, ob Severnem ledenem morju, padel sin Hanzi. Vse te nesreče, križe in težave pa so rajni ata junaško in močato prenašali ob vztrajni podpori svoje ljubeče žene skoroda pol stoletja.

Moč za vse trpljenje pa so črpali Boštjanov ata iz zaupne molitve v Boga, iz sv. maše in iz prejema sv. zakramentov. Kako hudo jim je bilo posebno zadnja leta, ko so jim noge skoraj odpovedale, da niso mogli več v cerkev k sv. maši. Kolikokrat so v solzah potožili: „Oh, kako rad bi šel v cerkev pa ne morem!“

Svoje življenje so prav lepo sklenili. Uredili so vse svoje posvetne skrbi za družino in za dom. Domačijo so pa prepustili sinu Franceljnu.

Ko so začutili, da se jim že bližajo zadnji dnevi, so poklicali duhovnika in Bog jim je dal posebno milost, da so mogli pol ure pred smrtjo prejeti še enkrat sveto Popotnico v srečno večnost. —

Rajni Boštjanov ata so bili veselega značaja. Bog jim je dal tudi velik pevski dar, katerega so pa lepo izrabili v božjo čast in v korist svojemu bližnjemu. Že v zgodnjih fantovskih letih so pristopili v Žvabeku k cerkvenemu pevskemu zboru, kjer sta s pok. g. župnikom Uranškom ob prepevanju naših lepih cerkvenih in narodnih pesmi doživela mnogo veselih ur.

Še eno posebno lepo lastnost so imeli rajni Boštjanov ata, namreč to, da so bili vedno pripravljeni pri cerkvi kaj pomagati. Kadar je bilo treba kaj popraviti ali obnoviti, so bili gotovo vselej zraven Boštjanov ata. Tako vemo, da so že v Žvabeku veliko pomagali, posebno pa še na Svetem mestu pri svetomeški Materi božji, kjer je glavni oltar delo njihovih rok.

Na svetomeško Mater božjo so vedno mislili. Kako hudo jim je bilo zadnja leta, ko niso mogli več poročati k Njej.

Trdno smo prepričani, da jim je svetomeška Mati božja, ki je Srednica vseh milosti, za vse dobrote, ki so jih izvršili v svojem življenju, izprošila zaslužen plačilo v nebesih. — Naj počivajo v miru! Vsem sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje!

vsak dan izprosi od ljubelega Boga jelenčka. „Tega pa ne storim, oče!“ je odločno odgovoril hromi.

„Zakaj ne?“ — „Ker me je sram.“

„Toda, moj sin, ali ne poveš molitve svojemu nebeškemu Očetu?“ — „Da, toda to je pa kaj drugega!“ — „Povej mi jo vendar!“

„Te molitve se nisem naučil v nobeni knjigi in nihče je še ni slišal!“

„Povej mi jo, naj bo, kakršna hoče!“

„No dobro, če mi ne zamerite, Vam jo hočem povedati: V svoji koči poklekem in rečem svojemu nebeškemu Očetu čisto preprosto: Nebeški Oče, ti si mi dal ti dve hčeri in ti si mi poslal tudi to bolezen, da ne morem hoditi. Svoji hčeri moram preživljati in oblačiti, da te ne moreta žaliti. Torej, moj Oče v nebesih, pošlji mi jelenčka v bližino, da ga lahko ustrelim, in moji revni družini bo pomagal!“

Škof je pozorno poslušal. Ubogi hromi mož pa je končal svoje pripovedovanje:

„Tako se glasi moja molitev, oče. Ko jo končam, grem z gotovostjo na polje, da bom dobil zaprosenega jelenčka od nebeškega Očeta. In sem ga tudi vedno dobil! V dolgih dvajsetih letih moje bolezni mi ta pomoč ni še nikdar manjkala. Kajti moj nebeški Oče je dober, čez vse mere dober!“

Pater de Heredia sklepa svojo zgodbo o lovcu na jelene takole:

V Sahuayo sem imel misijon, pri katerem sem mnogo pridigoval o molitvi. Govoril sem o Abrahamu, Tobiju in drugih svetnikih, katerih zaupna molitev je bila vedno uslišana. Za sklep sem pripovedoval zgodbo o lovcu na jelene. Po pridigi je prišlo več prebivalcev kraja k meni in so mi izrazili svoje zadovoljstvo nad pridigo. Nato sem vprašal enega izmed mož:

„No, moj sin, kaj praviš o lovcu na jelene?“

„Oče,“ je odgovoril, „tudi pri nas v Sahuayo so ljudje, ki tako in s takim zaupanjem molijo!“

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417,2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

30. nov.: 7.15 verski govor — jutranji koncert. — 1. dec.: 14.30 tedenski pregled — mojstri besede. — 2. dec.: 14.30 zdravnik — po svetu. — 3. dec.: 14.30 za gospodinjstvo — harmonika. — 4. dec.: za mladino. — 5. dec.: 14.30 komentarji — po svetu. — 6. dec.: 8.45 za ples — šport. 18.30 iz stvaritev koroške pesnice Milke Hartmanove. — 7. dec.: 7.15 verski govor — glasba.

Slovenska nova maša v Rimu

Pod gornjim naslovom smo objavili v št. 43. „Našega tednika“ med drugim tudi, od kod vse so bili letošnji slovenski novomašniki, oziroma kje so imeli nove maše. Tu je omenjeno, da je bila ena slovenska nova maša tudi v Furlaniji. Z ozirom na to smo prejeli dopis, s katerega vsebino se v celoti strinjamo in ki ga zato tudi v celoti objavljamo, da tako popravimo nepravilnost. — Dopis se glasi:

„Velecenjeni gospod urednik! — Protestiram proti pisanju članka o novi maši v Rimu (g. Zdešar). V njem pravi pisec, da je bila letos ena nova maša v Furlaniji. To ni res! — Pisec misli novomašnika Petričiča, ki bo služil na Koroškem. Ta gospod je doma iz Benečije, to je Beneške Slovenije, ki ni bila nikoli Furlanija. Benečani sami pravijo svoji zemlji Slovenjščina ali Benečija in jo ločijo od Furlanije, kjer bivajo „Lahi“, to je Furlani. — Furlanija ni slovenska pokrajina, Benečija pa je. — Tako v vednost Vam in piscu. Sicer pa pri srčne pozdrave!“

Sonet mojemu domovju

Izlivaš srečo v blaženi milini,
o pesem, ki opevaš domovino!
Obirja, Pece, Olševe višino
v odmevu tvojem vidim spet v bližini.

Mogočne gore, v zimski ve belini
ste dolgo še pod majniško modrino,
pozdravljate prijazno me v dolino
in čuvate v kraljevski me višini!

Naj vaša zemlja, gore, grob mi bodil!
Pri vas je zibelka mi revna tekla.
Najlepše sonce izza Pece hodil!

Ta gruda vedno je rojakov bilal!
Ljubezen, zemlja, nam rodiš iz jekla,
hladiš srce kot kerubina sila!
Valentin Polanšek

Moje šolanje in življenje

(Nadaljevanje)

Spet moram začeti pisati — že manj rad — in zopet kaj malega popraviti ter se nekako opravičevati. V št. 40 „Našega tednika“ je tiskano ime profesorja mojega brata Vedenig namesto Benedig. Imamo v škofiji Benedikte, Benetke in Wedenige z „g“ in s „k“ na koncu. Živel pa je v št. Pavlu tudi prof. p. Herman Venedig. Prof. Gachovetz je pa učil tam latinsko in nemško v 1. razr. že l. 1863, ne šele l. 1868. — Prof. Frankl je bil Rentmeister (gozdnar), ne Rentenmeister (gl. št. 41 „N. ted.“).

Opravičevanje radi tepene kože

Zvedel sem, da so se ženske na-me jezile, ker sem se bil maščeval v jezi nad ubogo živaljo, ki se ni hotela pasti, ampak je hlatala le po listju, vzpenjajoč se po grmovju in drevescih. Rekel sem: Kaj šele bo, ko pridejo na dan še večji moji grehi? Moram nežne duše malo potolažiti. — „Pa duhovnik!“ je nemara katera vzdihnila. Predvsem moram prositi, da bralci ločijo med „prej in pozneje“. Tudi v življenju svetnikov bere o nekaterih, da so v mladosti grešili, nekateri celo hudo, pa so vkljub temu postali še svetniki spokorniki.

Tako tudi fant, ki se je kaj pregrešil, še more postati duhovnik. So nekaj res nekateri življenjske svetnikov pisali tako, da so popisovali samo njihovo svetost in čudežno delovanje, tako da je res kdo mogel misliti, da so svetniki že kar spočetka bili taki, sveti in popolni. Saj slišimo govoriti: „Ja, so bili pač svetniki, mi pa smo slabotni ljudje in grešniki!“ To se skoraj tako sliši kakor: Bog je že ustvaril dve sorti ljudi, svetnike in grešnike in kakor je človek ustvarjen, tak pa je in ne more drugačen biti.

Moderni popisovalci življenja svetnikov pa prikazujejo svetnike take, kakršni so v

Parilnike (Futterdämpfer), pralne stroje

nudi pod ugodnimi plačilnimi pogoji

KURT MARKTL & CO.

kmetijski stroji in nadomestni deli

CELOVEC-KLAGENFURT, St. Peter, končna postaja obusa, Völkemarkter Strasse Nr. 117

PROMET NA ŽELEZNIŠKI PROGI VRATA-MEGVARJE — TRBIŽ

Ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku nam sporoča, da ne odgovarja dejstvu vest, ki smo jo priobčili v št. 45 našega lista z dne 6. novembra t. l. o morebitni delni ukinitvi prometa na železniški progi Vrata-Megvarje—Trbiž in o preusmeritvi prometa po cesti oziroma po drugih progah; vse to pa v zvezi z deli pri elektrifikaciji omenjene železniške proge.

V resnici pa na tej progi ne bo preložen niti potniški promet na cesto niti tovarni promet ne bo preusmerjen v Italijo preko postaj na Jesenicah ali v Innichen.

Naše cene govore!

Zimnice (modroci), tridelni, posebna cena	279.—
Flanelaste rjuhe 225x150 velike, samo	49.80
Posteljno perje od	33.60
Damske zimske hlače, tople	28.—
Damske flanelaste nočne srajce	73.—
Moške spodnje hlače iz barhenta	34.70
Moške flanelaste pižame	101.80

Flancla ali barhenti, perilo, nogavice, pletenine krojaške potrebščine v največji izbiri po najnižjih cenah

Heischke & Co.

Celovec - Klagenfurt

8.-Mai-Strasse 3 in Neuer Platz

Največja izbira športnih in smučarskih čevljev ter čevljev vseh vrst

BEHR

BELJAK-VILLACH

Widmannsgasse 43 — Italiener Strasse 17
Nove podplate in reparature vseh sandal in gumijastih čevljev

Lovec na jelene

Jezuit pater de Herdia v Mehiki (Amerika) je spisal knjigo „Una Fuente de Energia“ = vir moči ali sile. V Ameriki je pred par leti izšel prevod te knjige v slov. jeziku. A to knjigo ni tako lahko dobiti. Zdjaj je v španščini spisana knjiga izšla tudi v nemškem jeziku in sicer v Inomostu, založništvo Tyrolia. Knjiga stane 42 šilingov. Ima naslov: Eine Quelle der Kraft (vir moči). V knjigi najdemo sledečo zgodbo:

Nadškof Areiga je leta 1868 vizitiral župnijo San Juan de la Hucana v Mehiki. Pri tem je nadškof naletel na nekega hromelega moža. Škof je vprašal moža: „Odkod pa si?“

„Z neke gore, ki je več kot 15 milj oddaljena od tukaj,“ je odgovoril hromi mož.

„Kako pa si prišel semkaj?“

„Na muleju, oče.“

„Ali si oženjen?“

„Vdovec sem in imam dve hčeri.“

„In tvoj poklic?“ — „Lovec sem oče.“

„Lovec?“ je začudeno vprašal škof. „Kaj pa loviš?“ — „Lovim jelene, oče.“

„Jelene? — Človek, to je nemogoče!“

„To bi bilo seveda nemogoče, če bi mi ne pomagal nebeški Oče.“

Začuden je nadškof moža prosil, naj mu malo natančneje razloži svoj način življenja.

„Poslušajte, oče,“ je mirno odgovoril hromi. „Vsak dan, ko vstanem, molim k svojemu Očetu v nebesih. Potem pokosivčam in se vlečem, kakor pač gre, s svojo puško na polje. Po malo korakih, ki jih napravim izven hiše, mi Oče v nebesih že pripravi zaprosenega jelenčka. Ustrelim ga, moji hčerki prideta, ga odereta in deneta narazen in z divjačino (mesom), kožo in rogovjem, katero prodamo, se že leta preživljamo.“

Škof se je čudil in je prosil moža, naj mu pove molitev, s katero si ubogi mož

Za našo mladino

Barometer naše mladosti

Barometer poznate. Z njim merimo zračni pritisk ali tlak. Če raste — tako pravimo — bo lepo vreme. Če pada, bo dež in neurje.

Tudi narodi imajo nekaj barometer in z njim merijo vreme bodočih desetletij, ali in kako bodo mojstrili naloge, katere jim odkaže Previdnost v koncertu ljudstev sveta. Ta barometer je naše kulturno udejstvovanje, naše zanimanje za prosveto. Izpričana resnica je, da morejo kulturno razgibani, duhovno in duševno zdravi narodi težkoče časa lažje premagati kakor samo še gospodarsko zainteresirana ljudstva.

Celo za vsakega poedince je njegova večja ali manjša kulturna briga znamenje njegove mladosti ali njegovega staranja. Star je, čigar razum je okostenel ob vsakodnevni skrbeh in čigar srce je otrpnilo za vse lepo in dobro. Čudno je, kako hitro se ta okostenelost in oledenelost izrazita celo na zunaj v ugaslem blesku oči in dolgočasni

SEZNAM IGER

Glede izbire iger vam nudi uredništvo „Našega tednika“ zadosti gradiva in smo vedno pripravljeni za nasvete. — V naslednjem objavljamo seznam iger, katere lahko dobite pri nas:

Trije kralji, božična legenda v treh zgodbah.

Henrik gobavi vitez, božični misterij v štirih slikah (spis. Ksaver Meško).

Vrtnar, ki se je smrti bal, enodejanka.

Botra svetuje, dekliški prizor.

Umirajoča cvetka, dekliški prizor.

Igra o dobroti, zgodba v štirih slikah iz teh težkih dni.

Slovanska apostola, zgodovinska igra v petih dejanjih.

Modrost, prizor iz Cirilove mladosti.

Smrt sv. Cirila, blagovestnika, enodejanka z epilogom.

Domov, dramatska slika v enem dejanju.

Hlapec Jernej in njegova pravica, drama v devetih slikah.

Za naše otroke:

Letni sejem

Na glavnem trgu je vse polno ljudi. Stojnica stoji pri stojnici; vse so nakopičene do vrha. Vidiš najrazličnejše blago: kuhinjsko posodo poleg sladkorčkov, čevlje in škornje vseh vrst, blago, moške in ženske obleke, klobuke, sodé, cokle, košare, grablje, kmetijske stroje in druge reči. Prodajalci vpijejo in ponujajo ter hvalijo svoje blago. Vsak trdi, da je njegovo najbolje in najcenejše... Tudi v trgovinah je živahno življenje. Ljudje si kar podajajo duri iz rok v roke.

Kmetje so se pripeljali z vozovi na sejem. Drugi ljudje so prišli s kolesi, z avti ali z vlakom, mnogo pa jih je prišlo peš. Marsikateri kupi to in ono, lepo število pa je takih, ki so prišli le na sejem, da si ogledajo pisano življenje (vrvenje), ali da se srečajo z znanci in prijatelji. In tako je sejem za marsikoga pravi praznik.

Na posebnem mestu je živinski sejem. Tam postajajo in kupujejo kmetovalci domače živali: govedo, ovce, svinje, včasih celo kakega konja ali žrebca. Dolgo in prepričljivo razpravljajo in barantajo, preden je kupčija gotova. Saj to ni malenkost, prodati ali kupiti celega vola.

Če je končno le prišlo do kupčije, sta navadno oba dela zadovoljna. Pri kozarcu piva se še dolgo razgovarjajo o živini, sejmu in vseh mogočih vprašanjih. Čestokrat se oglasi tudi harmonika. Mlajši začnejo

besedi. Mraz je pri takih ljudeh in zdi se ti, kot bi jih obdajal nekaj neprijeten hlad.

Če samo bežno pregledamo nenavadno razveseljivo delavnost naših kulturnih krogov v Celovcu — šteje izhajajoče knjige, mesečnike, tednike, priložnostne spise — se nam zdi, da je ta delavnost nekako predznamenje novega prosvetnega razmaha naših vrst od Brda do Pliberka. Pravijo, da bodo ponekod že zaprašene partiture spet vzeli v roke in se spet združili v pevske družine. Trdijo, da je mladina več fará spet odrsko navdušena in išče le primerne igre. In govorijo, da si naša lepa beseda v knjigi in listu pridobiva vedno več prijateljev. Morda imajo pri tem nemalo zaslugo naši pridni študenti. Če vse te napovedi niso samo pobožne želje, si smemo res čestitati. Saj je prosveta ne samo najlepši, marveč tudi najhvaležnejši kos javnega udejstvovanja in jamstvo naše mladosti in bodočnosti.

Vrnitev, drama v treh dejanjih.

Strahomir, izvirna romantična igra v petih dejanjih.

Mlada Zora, romantični igrokaz v treh dejanjih.

(Se nadaljuje prihodnjič)

PROSVETAŠI POZORI

Uprava „Našega tednika“ ima še približno 240 iger izposojenih pri raznih kulturnih skupinah, prosv. društvih in posameznih prosvetaših. Vse vljudno prosimo, da nam igre nemudoma vrnejo, ker jih nujno potrebujemo. Kdor pa igro trenutno rabi, naj nam sporoči naslov igre in število dejanj.

Nadalje prosimo vse, ki imajo še druge igre, kakor so razvidne iz našega seznama, naj nam jih posodijo in pošljejo v prepis. Po prepisu igre takoj vrnemo.

rajati, starejši, posebno moški, pa pojejo; gotovo tudi tisto znano: „V Pliberci, v jarmaci, v škofovi škatljici...“

R. Vouk.

Na sejmu

Vse je živo, vse veselo, kramar tam si briše čelo, vsak hiti, stoji, kupuje, šum, ropot povsod se čuje. Mamica, to vam dam ceneje! Šolar svoje groše šteje... Je predrago, je predrago, bom poiskal drugo blago! Le pogledajte, gospodična, tale jopa je odlična! Kaj, toliko meter stane, kdo to kupi, kdo to vzame? Očka, kaj boš kupil meni? So te plošče tu jeklene? Si ti videl mojo ženo? Ne! Sosedovo Ireno! Glej, denarnica je prazna! Res je, ti si pa počasna! Fantje, bomo eno peli? Prosim, kaj ste vi želeli? Ampak lepa je ta krava! Kaj, kobila je ja zdrava! Zbogom, Janez, vse pozdravi, meni se vrtil v glavi... Skromen, skromen je dobiček! Ne verjamem, ti si tiček!

R. Vouk

Mladina piše:

Iz krškega bogoslovja

Jako razveseljivo je, da je cela stran v „Tedniku“ posvečena slovenski mladini in sprejema tudi njen živahen odmev. Mogočno sredstvo je, ki skuša mladino med seboj zblížati in ji odpreti pogled v globine in zaklade slovenske kulture. Resno stremenje po višjih vzorih in idealih naj bi nam zbudilo čilo in čvrsto mladino, ki bo znala premagovati hudo z dobrim in uveljavljati človeško dostojanstvo in poslanstvo.

Ob grobu in svetišču svete Heme se vas, dragi bralci v domovini in v tujini, v svojih molitvah radi spominjamo. Povezani smo torej v prvi vrsti z nadnaravnim sredstvom, a poleg tega tudi z naravnim preko našega lista. Morda vas bo zanimalo, kako se imamo v semenišču, zato hočem nekaj sporočiti.

Po lepih, prehitro minulih počitnicah, smo se bogoslovci začetkom oktobra zopet vrnili v tiho zavetje semenišča. Božji klic nas je privedel k nadaljni neposredni pripravi za duhovniški poklic. Bog daj, da bo novo študijsko leto blagoslovljeno z napredkom v duhovni in srčni izobrazbi!

Ko smo se meseca julija poslavljali, so nas zapustili štirje sobrati, ki so dokončali dolga leta študiranja in vstopili v dušnopastirsko službo. Tesno nam je bilo pri srcu, a doznost je klicala: „Pojdite in učitel!“

Naše prireditve

Gojenke kmetijsko-gospodinskega tečaja pri šolskih sestrah v št. Rupertu pri Velikovu bomo na praznik Brezmadežne priredile v telovadnici „Narodne šole“ Marijansko akademijo.

V akademiji hočemo najprej pozdraviti in počastiti našo nebeško Mater, nato prikazati, kako lepo in varno je hoditi z Marijo skozi življenje.

Prav vse, od blizu in daleč, že zdaj srčno vabimo.

OBVESTILO

št. Jakob v Rožu

Zaradi velikega zanimanja in na splošno željo ponovi farna mladina v nedeljo, dne 30. novembra, ob pol treh pri Cvitarju „Počeni prstan“

ljudsko igro s petjem v petih dejanjih.

Vabimo bližnje in daljne, da si ogledajo to ganljivo igro zakonske ljubezni in zvestobe, pa tudi maščevalne hudobnosti. Igra bo že četrty ponovljena, torej dokaz, da je res lepa.

Z A S M E H

Davek od dohodkov. Sodnik: „Toženi ste, da se brez dela okoli potepate! Zakaj pa nočete delati?“

Potepuh: „Ker bi moral potem davek od dohodkov plačevati.“

Lažnjivi svet. Ko je nekdo dobil sporočilo o smrti svojega prijatelja, se je začudil in rekel: „Zdaj je svet tako lažnjiv, da še sporočilo o smrti ne verjamem, dokler ne slišim sporočila iz ust mrtvega samega.“

VOLK IN ZAJEC

Volk je bil močno ranjen ter je ležal bolan. Ker nobena žival ni prišla blizu, je postal jako lačen. Kar zagleda zajca.

„O, da bi postal enkrat zdrav,“ je rekel volk glasno, „prav rad bi žrl travo kakor druge živali in nobene živali bi več ne usmrtil.“

Lesičjak

Koroški ljudski pesnik in pevec
(8. nadaljevanje)

Tudi „Bistriški jager“ nam slika veselo lovčevno življenje, ki po planinah „strelja rehelne“.

Vojaškega življenja in njegovih težav se tičeta „Pesem od štelenge“ in „Pesem kranjskega rekruta“. V prvi nam predločuje mladeniča, ki mora spomladi na nabor, ker kralj

„ma svoje ministre, njih glave so bistre, so sicengo 'meli, so to govorili, storili so rat: moramo vojsko pelati!“

V jeseni se poslavlja od staršev, bratov in sester. A tudi „dečva se joče, ker pojde njen šoce“, obljubljač mu, da ga bo skušala „sfrajati“.

Še bolj realistično nam opisuje trpljenje in muke, ki jih je moral prestati „kranjski rekrut“ prve tedne pri vojaki.

Zlahtni vinski kapljici je posvečena „Pesem od vinske trte“. Na spodnjem Koroškem je nekoč uspevala tudi vinska trta, Najdalj časa je rasla še v Žitari vesi. Ker pa

Ob tej priliki Vas, prečastiti gg. kaplani, pristrčno pozdravljamo in prosimo za Vaš „memento“ pri sveti daritvi.

Z zadovoljnim srcem moremo poročati, da nam je božja previdnost poslala petnajst začetnikov-bogoslovcev. V slovensko akademijo so vstopili štirje. Pridno se hočemo vaditi v materinščini. Središče naše družine bodo nedeljske akademije, ki naj bi nas urile in vežbale v milodoneči materinski besedi. Zrcalo našega osebnega udejstvovanja bo naš list „Bratoljub“. Njemu bomo odkrivali vse lepe misli, doživljaje, skušnje in načrte. Vodnik naj bo k vsemu, kar je svetega, dobrega in lepega.

Tudi domača pesem naj bo naša zvesta spremljevalka. Hvalevredni dar božji je, da smo Slovenci prijatelji pesmi in petja. Tega velikega daru se bomo v prostih urah posluževali in si tako večkrat razveseljevali srca.

Poslušali smo slovensko radijsko oddajo: „Mladina poje mladini“. Kar ponosni in navdušeni smo, da so se marijaniščniki s svojim lepim petjem tako možato postavili. Vsa hvala in priznanje njihovi požrtvovalnosti in ljubezni za krasno slovensko pesem!

Krka, dne 15. novembra 1952.

Rudi Safran, bogoslovec

Zajec se je vzpel kvišku ter mu rekel: „Če je to res, se ti ne bo slabo godilo; saj ležiš do ušes v travi.“

PO SVETU

Kuharski tečaj. Dne 17. novembra sta se začela kuharska tečaja na Suhi v župnišču in v Čirkovčah pri Mlinarju.

Pred kratkim so otroci ljudske šole poškodovali telefonski vod na progi Salzburg-Zell. Policija je ugotovila škodo, katero so morali starši plačati.

V Franciji bo v kratkem letalo z navpičnim dvigom (Hubschrauber) odložilo na vrhu stolpa neke kapele v St. Cloud (predmestje Pariza) Marijin kip. Kapela je posvečena „Naši ljubi Gospe od zraka“, ki je patroninja letalcev.

Trenutno je na Japonskem 166 katoliških šol, katere obiskuje 50.000 učencev. Večina dijakov in profesorjev ni kat. vere.

Raketna lovska letala. — V kraju okoli Moskve so poskusi pokazali, da imajo raketna lovska letala hitrost 2700 km na uro in se lahko spustijo v višino do 35 km. Pri razvoju teh letal so bili menda zastopani tudi nemški inženirji in raziskovalci. List za tozadevne informacije pravi nadalje, da dela Sovjetska zveza še hitrejša raketna lovska letala, kateri dosežejo na uro 4600 km in višino do 65 km.

Najslavnejši pomorščak našega časa je Jacques Yves Le Toumelin, ki je dne 19. septembra 1949 zapustil bretonsko pristanišče Le Croisic in se po 1021 dneh srečno povrnil domov. Mlad Le Toumelin je sin kapitana in je pred vojno obiskoval pomorsko šolo in postal pomorski častnik. Po vojni se mu je posrečil načrt in dal je graditi jadralnico s katero se je odločil prepluti ocean. Jadralnica nosi devet ton, je deset metrov dolga in tri in pol metre široka ter ima devet metrov visok jambor. Po sledovih Krištofa Kolumba je jadral čez Atlantski ocean, Karibsko morje, skozi Panamski kanal v Pacifik, dosegel Kokosove otoke ter prispel med Novogvinejo in Avstralijo do Indijskega oceana. Zaradi ugodnih vetrov se mu je tam posrečilo prepluti 18 dneh 2500 milj, rekord kakršnega še nihče niso dosegli. (1 milja=1.652 m).

vsak to trtico časti, se je je spomnil tudi Lesičjak, kajti

„bodi v stanu, kirem hoči, vsak se z vincem rad odmoči.“

„Pesem rajnega župnika“ poje slavo Globasnici umrlemu župniku Ajholcercu. V sedmih kiticah nam slika Lesičjak vrlino in kreposti tega dušnega pastirja ter ga spodbuja za vzgled vsej globaški župniji:

Spremisli vsak človek
Je tisti spomin,
me žalost obide,
prej da izgovorim:
Gospod Albert so umrli,
naš dušni pastir,
ni jih zdaj videt nikjer.

S prstjo obloženo
je njih mrtvo telo,
dušo so poslali
gor v sveto nebo,
gor, kjer je Marija,
vse svete reči,
njih duša se tam veseli.

Pri pridgi so kazali
svojo ojstrost,
so hotli pokazat
duhovsko dolžnost,
da bi se spokorili
pregrešni ljudi,
da bi enkrat zveličani b'li.
(Se nadaljuje)

Kamering — nov vir energije

Prejšnji terek so vzpostavili obratovanje v novi elektrarni pod Belim jezerom (Weissensee) na Zg. Koroškem. Proizvodnja toka v tej elektrarni je omogočila znižanje cene električnega toka na Koroškem za približno 10 odstotkov.

S pripravi za gradnjo te elektrarne so začeli že v septembru leta 1950, z gradnjo samo pa v spomladi leta 1951.

Projekt novih naprav te elektrarne predvideva, kako izrabiti naravno silo vodovja Belega jezera in pa odtočnega potoka — Weissenbach. Dograditev elektrarne Kamering je prvi, toda najglavnejši del v načrtu izrabe teh vodnih sil. Do nove elektrarne vodijo cevi do turbin v padcu 162 metrov. S posebno ureditvijo je bilo mogoče izrabiti vodovje Belega jezera tako, da je zmogljivost nove elektrarne 12.000 konjskih sil. Pri tej ureditvi bo mogoče izkoristiti 98 odstotkov letne odtočne količine vode iz Belega jezera. Pri tem pa je še posebno važno in pomembno, da pride od celokupne množine električne sile, ki jo bo dajala nova elektrarna, 17 milijonov kilowattnih ur na zimski čas in 20 milijonov na poletje. Važno je tudi to, da dela nova elektrarna samo podnevi in daje torej tok ob času, ko je poraba največja.

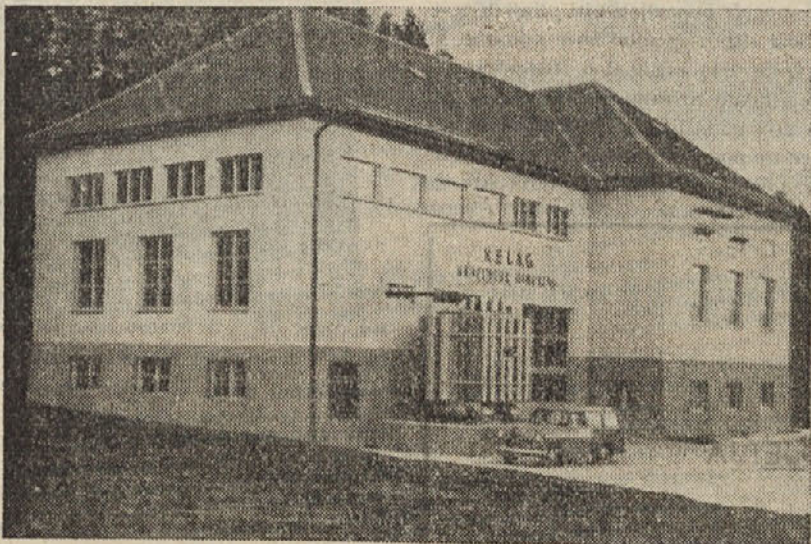
Zidovje pri novi zaježitvi ob Belem jezeru ima 9.000 m³, je 30 metrov visoko in 76 metrov dolgo ter omogoča zaježitev 1,3 milijonov kub. metrov vode.

Najtežavnejše delo je bil izkop 1.400 metrov dolgega predora, ki vodi vodne mase 80 metrov globoko v dolino Drave. Predor je v notranjosti obdan popolnoma z betonsko oblogo.

Sama zaježitev je izvedena v upogjenosti in to v obliki sode. Nad zidovjem je nad slapom, po katerem odteka odvišna voda v globino 30 metrov,

most iz železnega betona v dolžini 83,5 metrov.

Pri gradnji te elektrarne je bilo udeleženih več podjetij, med katerimi moramo omeniti predvsem sledeča:

Ker voda Belega jezera ni primerna za uživanje, je poskrbelo za spremembo te vode v dobro pitno vodo celovško podjetje ing. Ernst Pichl. V obliki greznice je bil napravljen studenec, ki more dajati tako količino pitne vode, da bi z njo mogli oskrbeti mesto z 20.000 prebivalci.

Poleg raznih večjih podjetij, ki so dobivale stroje, opremo in turbine, moramo omeniti še veletrgovino z železnino Filli & Co. iz Celovca. Ta je dobavila potrebno železje, jeklo, železne nosilce, železne mre-

silo. Te baterije je dobavilo znano koroško podjetje iz Bistrice v Rožu Akkumulatoren-Fabrik Dr. Leopold Jungfer.

Nova elektrarna je v ponos lastniku, to je „KELAG“, ki preskrbuje koroško industrijo, obrt in vse prebivalstvo z elektr. tokom. V ponos pa je ta elektrarna tudi vsem delavcem, ki so pri zgradbi te elektrarne sodelovali.

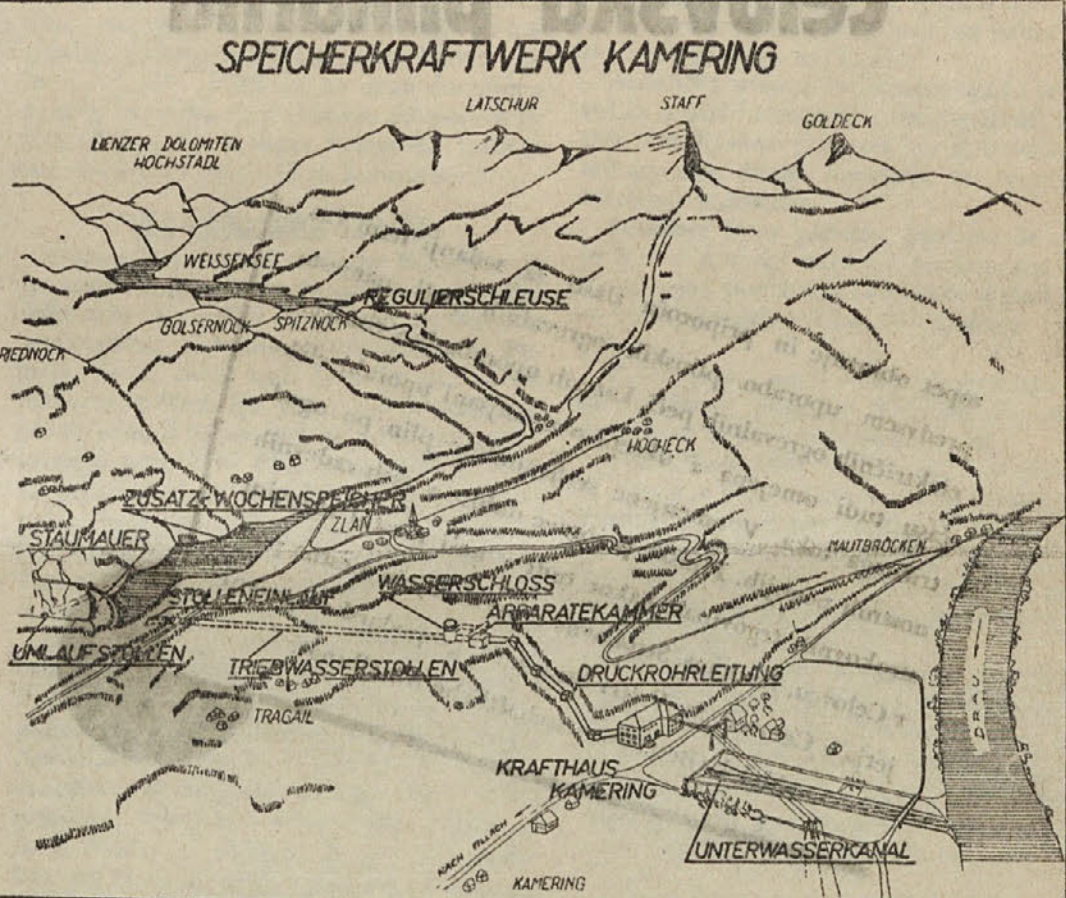
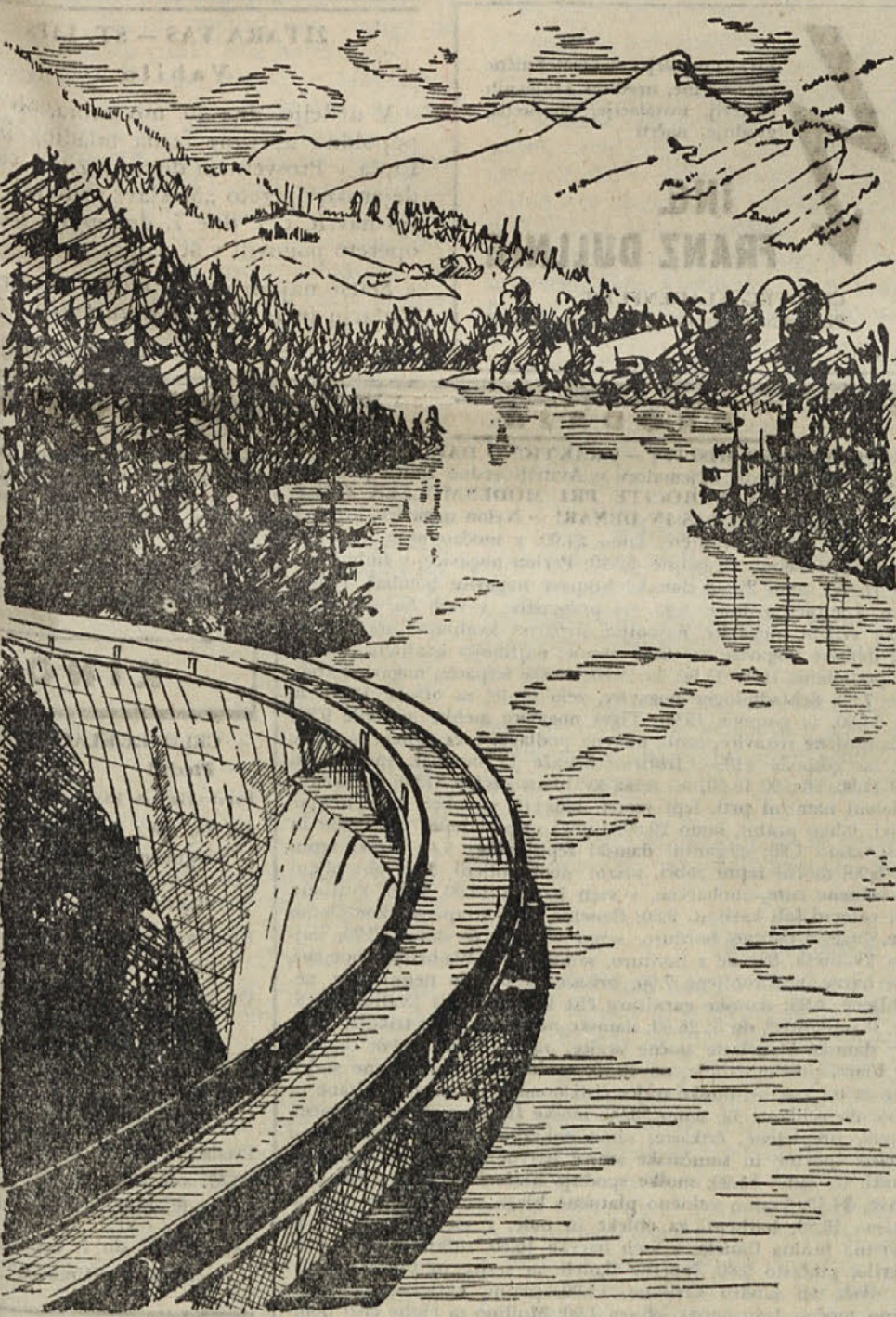
Pomen višinskih zaježitev

Proizvodnja električnega toka je v veliki meri odvisna od količine vode v naših rekah. Ta količina pa je najmanjša v zimskem času. Industrija in obrt pa ne moreta znižati v zimskem času svoje porabe električne energije,

Zato so velikega pomena zaježitve v naših gorah, ki nam zagotavljajo možnost izrabe zaježenega in nabranega vodovja v naših gorah. Te, v poletju nabrane množine vode, izrabljajo nato naše elektrarne v zimskem času. Belo jezero je že samo na sebi rezervuar, iz katerega bo sedaj tudi v zimskem času odtekala voda v obliki električne energije po vsej Koroški in še naprej po Avstriji.

V zadnjih petih letih je bilo izdanih za ureditev elektrarn v Avstriji nad 5 milijard šilingov. Zato pa se je tudi proizvodnja električne energije v tem času več kot podvojila in bo dosegla v letu 1952 že nad 8 milijard kilowattnih ur.

Gebändigte Fluten des Weissenbaches.....

Koroška veletrgovina z železom in železnino
Filli & Co, Celovec-Klagenfurt

Jeklo za vrata, nosilci, jekleno omrežje,
železo v palicah, pločevina in cevi

...zum Nutzen der Kärntner Stromverbraucher

KELAG KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS
AKTIENGESELLSCHAFT

Vse vrste **svińčenih akumulatorjev** proizvaja v najboljši kakovosti

Akkumulatorenfabrik DR. LEOPOLD JUNGFER
Bisrica v Rožu — Feisritz i. R., Kärnten

Celovška plinarna spet obratuje

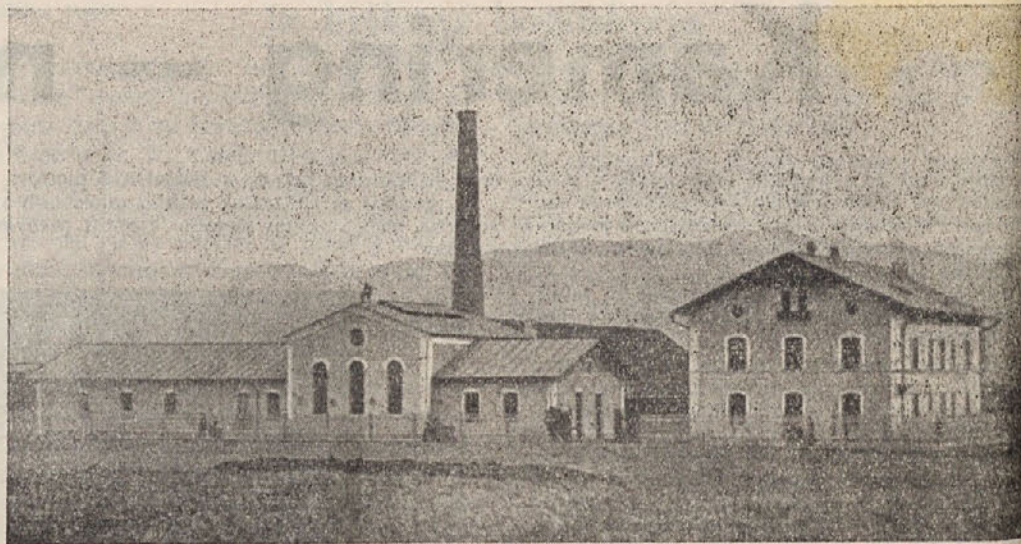
Prejšnja celovška plinarna, katere sliko objavljamo, je postala žrtev bombnega napada z dne 19. februarja 1945. Le visok dimnik je še ostal in kazal, od kod peljejo plinske cevi v kuhinje posameznih celovških gospodinjstev.

Z obnovo plinarne zaradi pomanjkanja denarja ni bilo mogoče začeti in šele, ko je dalo potrebna sredstva na razpolago vodstvo ERP-delegacije za Avstrijo, je bilo mogoče z delom obnove začeti. Sredi meseca septembra letos je bil nato obrat spet vzpostavljen. Dnevno proizvaja plinarna 5000 kub. metrov plina, katerega ogrevalna vrednost je 4200 kalorij. Poleg plina pridobivajo v plinarni tudi koks in pa katran (Teer).

Tako ima danes Celovec tri vire energije: električ-

ni tok, toploto (iz daljnovidne ogrevalne naprave) in plin. Z obnovo plinarne bo znatno zmanjšana potreba po električnem toku, ki ga bo v ostalem mestna občina v povečani meri proizvajala v svoji daljnovidni ogrevalni napravi, kjer bo postavljen v kratkem še tretji turbogenerator.

Stara celovška plinarna je v času po prvi svetovni vojni silno zastarela, zaradi pomanjkanja sredstev pa ni bilo mogoče obnavljati niti plinskih cevi. Zato so začeli leta 1929 z zgradbo nove plinarne, ki je proizvajala plin zelo racionalno. Celovška plinarna pa je bila takrat privatno podjetje, ki je zaradi takratnih gospodarskih razmer večkrat menjalo lastnika, dokler ni postala plinarna leta 1930 last akc. družbe Brandenburgische Elektrizitäts-Gas- und

Wasserwerke in Berlinu. Ta družba je plinarno in vse njene naprave znatno izboljšala in izpopolnila. Petnajst let nato je postala plinarna ruševina pod posledicami druge svetovne vojne.

Celovec ni bil med prvimi mesti, ki so dobili plinsko razsvetljavo. Ko je leta 1858 dobil plinsko razsvetljavo Salzburg, je tudi Celovec začel misliti na to. Dne 26. marca leta 1859 je celovski mestni svet sklenil s podjetjem L. A. Riedinger pogodbo za razsvetljavo mesta s plinom. Z zgradbo plinarne pa je začelo omenjeno podjetje šele 1. maja 1862.

Pogodba se je glasila, da mora postaviti podjeto 190 plinskih svetilk, od katerih ima vsaka svetilko 14 sveč.

V juliju leta 1862 so začeli ob velikem zanimanju Celovčanov polagati po mestnih ulicah plinske cevi. Poleg mestne občine za razsvetljavo pa je prvi odjemalec plina takratna realka. V letu 1862 je oddala plinarna že 609.000 kub. metrov plina. Pač pa je takoj nato oddala zelo nazadovala zaradi konkurence električnega toka. Šele ko so začeli večji meri plin uporabljati za kuhanje in ogrevanje, se je tudi poraba plina stopnjevala.

CELOVŠKA MESTNA PODJETJA

Celovška plinarna

zopet obratuje in priporoča zlasti za sedanji letni čas predvsem uporabo plinskih ogrevalnih peči namesto električnih ogrevalnih peči, katerih uporaba je v zimskem času tudi omejena z ukrepi o zmanjšani uporabi električnega toka. V omenjene svrhe dobite plin po ugodnostnih pogojih. Plinske priprave dobite v vseh zadevnih strokovnih trgovinah kakor tudi v naši mestni trgovini v Celovcu, Rathaus. Strokovne nasvete dajejo mestna podjetja v Celovcu, St. Veiter Strasse 31, gospodarsko-upravni oddelek (Betriebswirtschaftliche Abteilung).

MOBEL lepe oblike in poceni v **BELJAK** veliki izbiri
Kuhtlerer VILLACH Hattenroderstr. 1

ING. FRANZ DULLNIG
CELOVEC-KLAGENFURT
Pischeldorferstrasse 4, Telefon 18-22

Damski in otroški plašči, obleke, krila najugodnejše pri
H. OLBORT
BELJAK-VILLACH, Moritschstrasse Nr. 1
(nasproti Park hotela, vhod iz veže)

ZITARA VAS — ST. LIPŠ

Vabilo

V nedeljo, dne 30. novembra, ob 2. popoldne uprizori farna mladina iz St. Lipša v Prosvetnem domu v Žitari vasi t. dejansko opereto „Miklavž prihaja“. Nedeljo navrh, t. j. dne 7. decembra, pa bo opereto ponovili v St. Lipšu.

Starši naj prinesejo darila za otroke Rutarju in za St. Lipš v župnišče.

Iskreno vabljeni

PRODAJA

PRAKTIČNO MISLITI — PRAKTIČNO DAROVATI!

Na tisoče zadovoljnih odjemalcev v Avstriji vedno znova potrjuje: **BOZICNA DARILA NAROČITE PRI MODENMÜLLER GRAZ. TO VAM PRIHRANI ČAS IN DENAR!** — Nylon nogavice, brez napak, močne, trajne kvalitete, samo 24.90, z močno peto in črnim šivom IIW, posebno elegantne, 32.40; Perlon nogavice, s finimi petljami II W, samo 29.80; damske hrapave nogavice bombaž, v vseh barvah, kompletno dolge, 9.95, res prvovrstne, v vseh barvah 12.40; damske svilene nogavice najboljša strpacna kvaliteta, brez napak 12.90; damske nogavice za vsako vreme, najfinejša kvaliteta, s svilo toplo podložene, II W 17.90, Ia 19.80; moške strpacne nogavice prvovrstne 7.90; Schlamminger nogavice, zelo tople, za otroke 13.90, za dame 14.90, za gospode 15.90; Tiger nogavice mehke in tople 9.80; Nappa-ustnjene rokavice, topla pletena podlaga, brez napak, za dame 99.50, za gospode 119.—; frotirne brisače Ia bombaž, indanthren 45x90 11.90, 50x100 18.90, res teška kvaliteta 50x100 21.90; prvovrstni prepleteni namizni prtji, lepi vzorci, 140x140, na obeh straneh uporabljivi, lahko pralni, samo 29.80; ljubki otroški žepni robci beli in barvni, samo 1.90; elegantni damski žepni robci 5.—; moški žepni robci 6.90; močni žepni robci, pisani, neobrobiljeni, 3.50, obrobiljeni 3.90; volnene rute, enobarvne, v vseh barvah 12.90, teška kvaliteta 14.50; volneni šali karirani 9.80; flanelne rute, strpacne, kompletno velike, bele z barvno borduro, samo 39.70, sive samo 42.90, najboljša kvaliteta, barvne z borduro, samo 49.40; Bia-brisače bombaž, trajne barve, neobrobiljene 7.90; brisače za posodo neuničljive, neobrobiljene, 4.95; damske garniture čist bombaž, fina kvaliteta, zelo tople, v velikosti 3 do 6, 26.90; damske nočne srajce iz trikoja, tople 53.90; damske flanelaste nočne srajce, rahle tople, 57.90; damske tople hlače, posebno tople, od 19.50; močne flanelaste nočne srajce mehke in tople 65.—; moške srajce čisti bombažni french, karirane in črtkaste do velikosti 42, samo 38.90; moške flanelne srajce strpacna kvaliteta, prepletene, črtkaste, samo enkratna izredna cena, 45.—; flanelaste športne in smučarske srajce barvne modno karirane, do velikosti 42, samo 53.90; moške spodnje hlače iz gradla tople, pol-hrapave, 34.50; krasno volneno platneno blago, se ne mečka, karirano, samo 19.80; barhenti za obleke in noše, v vseh barvah, 12.90; prvovrstna pralna flanela, v vseh barvah 10.50, rožasta 12.90; blago za perilo, pikčasto 9.80; športne flanelne za srajce in bluze, prepletene, rdeče ali modro karirane, 12.90, pisano karirane 14.90; Ia Mollino, močno, brez napak, 86 cm 4.90; Mollino za rjuhe čisti bombaž, posebno močan, 150 cm 16.50; posteljina, rožčasta ali modro rožasta, 120 cm 14.90, 16.70; posteljina, prepletana, rdeče ali modro črtkasta, 120 cm 13.90; barhent za spodnje hlače, modro črtkast, mehek in topel, samo 11.90; blago za predpasnike zelo strpacno, samo 11.90; volna z znamko, v vseh barvah, 5 dkg 4.40; domača volna siva, 5 dkg 2.95, 4.35, bela 5.20; stoječe otroške igrače Baby 49.80, z očmi, ki zaspijo, pristne lase, 79.80; toaletno milo, fino parfumirano, v darilnih zavojčkih po 3 komade 4.50, 5 kosov 5.80, najfinejše 3 kosi 9.80; domače pralno milo, spet cenejše, 1 kg sveža teža, samo 7.60.

Specialna razpošiljalna trgovska hiša MODENMÜLLER že od 1894 GRAZ, Murg. 19. Dnevno razpošiljanje po povzetju. Zavojnina gratis. NAŠA GARANCIJA: AKO VAM NE BO DOPADLO ZAMENJAMO ALI VRNEMO DENAR.

MALI OGLASI

Kdor išče delavca, kdor išče delo, bo, ako kaj kupuješ, ako prodaja — k vsemu Ti pripomore Malo oglas v „Našem tedniku“.

Prodaj dve „Dauer“ bateriji radio. Ponudbe na upravo lista.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Prečtil

Predstave ob 16.00 18.15 in 20.30
Od 28. nov. do 1. dec.: „Weib regiment“

Stadtheater

Predstave ob 16. in 18. uri, ob nedeljih tudi ob 20. uri.
Od 28. do 30. nov.: „Drei kleine Worte“

BELJAK VILLACH

Bahnhoflichtspiele

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri dopoldne.
Od 28. nov. do 1. dec.: „Ein Geschenk des Himmels“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliheru

Od 29. do 30. nov.: „Stadtplan“ (za mladino nad 14 leti).

KINO DOBRLA VAS

Dne 29. nov.: „Der fidele Bauer“ (tudi za mladino)
Dne 30. nov.: „Der fidele Bauer“

Bogu, najvišjemu Gospodu, se je dopadlo, da je odšel k Njemu po večno plačilo. Njegov služabnik, prečastiti gospod

župnik v p., dekanijski svetnik, tit. konsistorialni svetnik

Andreas Raidl

ki je umrl nepričakovano hitro, po prejemu zakramenta sv. poslednjega olja, v petek, dne 21. novembra 1952, ob 11.30 v 77. letu starosti.

V ponedeljek, dne 24. novembra, je bil v farni cerkvi St. Georgen am Sandhof ob 9. uri za pokojnim slovesni rekviev.

Istega dne ob 14. uri so bili zemski ostanki pokojnega slovesno blagoslovljeni in položeni k zadnjemu počitku v duhovniško grobnico centralnega pokopališča.

Celovec, St. Georgen am Sandhof, dne 24. novembra 1952.

V globoki žalosti:

DEKANIJSKA DUHOVŠČINA CELOVEC-MESTO.

Dobro jutro — dober dan,
SCHLEPPE-pivo vsaki dan!

ZA PRIPRAVO KOLIN ČREVA

KUPITE VSAKE VRSTE

žlahtne in mežane začimbe, kolofonij in drugo

Dnevno točno razpošiljanje po pošti

V STROKOVNI TRGOVINI

MAX GRAMILLER

CELOVEC-KLAGENFURT, Adnergasse 14, Telefon 45-59